БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 99 (2389). | 19 май, якшанба, 1963 йил | Баҳоси 2 тийин.

Янги лойиҳалар билан танишдилар

17 майда Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, К. Т. Мазуров, В. П. Мжаванадзе, Л. Ф. Ильичев ўртоқлар СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг Фрунзенская набережнаядаги «Қурилиш» бўлимига бориб, В. И. Ленин ҳайкали лойиҳалари билан танишдилар.

Улуғ доҳийнинг монументи Москвадаги Ленинские Горига ўрнатилади. Ҳайкалтарош А. П. Кибальников ва архитектор Я. Б. Белопольский; ҳайкалтарош Л. Н. Головницкий ва архитекторлардан В. Л. Воскресенский, Г. Г. Лебедев, А. Б. Самсонов; ҳайкалтарош М. Ф. Бабурин ва архитектор В. В. Лебедевлар раҳбарлигидаги авторлар коллективи ишлаган тўртта лойиҳа виставка павильонларидан бирига қўйилган. Бу ерда ҳайкалтарош Н. В. Томский билан архитектор А. В. Власовларнинг лойиҳаси ҳам бор.

Н. С. Хрушчев лойиҳаларни кўздан кечириб бўлгач, уларнинг ижобий томонларини кўрсатиб ўтди, шу билан бирга Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Лениннинг улуғвор образини гавдалантириш соҳасида ҳали жуда катта иш қилиш керак, деган мулоҳаза билдирди. Никита Сергеевич ҳайкал лойиҳаларининг авторларидан, шу улуғ мақсадга етиш учун бирлашсаларингиз бўлмасмикин, деб сўради.

Ҳайкалтарошлар ва архитекторлар Н. С. Хрушчевнинг бу таклифини жуда маъқуллаганликларини билдирдилар.

Партия ва ҳукумат раҳбарлари қурилиш виставкасидан чиқиб, ҳайкалтарош А. П. Файдишнинг ишхонасига бордилар, бу ерда улар совет халқи томонидан космосни ўзлаштирилиши шарафига қуриладиган монумент лойиҳаси билан танишдилар. 90 метр баландликдаги бу монумент Мир проспектида, СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг асосий дарвозаси яқинида ҳозирдаёқ қурилмоқда.

К. Э. Циолковскийнинг гранитга ўйиб ишланган беш метрли ҳайкали ҳам кўрсатилди. Бу ҳайкал қурилаётган монументнинг бир қисми бўлади. (ТАСС).

„РУС МЎЪЖИЗАСИ"

Германия Демократик Республикасининг талантли кино арбоблари Аннели ва Андрэ Торндайклар яратган «Рус мўъжизаси» номли ажойиб бадиий-ҳужжатли фильм уларнинг ўз юртида ҳаммага манзур бўлди. Авторларнинг айтишича, темаси Н. С. Хрушчев томонидан айтиб берилган бу фильм жаҳон кино санъатида катта воқеа бўлди.

«Рус мўъжизаси» кинофильми 16 ва 17 майда Ленинские Горидаги Қабул маросимлари уйида жамоат кўригидан ўтказилди. Фильм совет халқининг буюк ғалабаларини, коммунизмнинг улуғворлигини ғоят теран ва публицистик эҳтирос билан бадиий ёрқин, тарихан ҳаққоний тарзда ҳикоя қилади.

Икки сериялик кинокартинани кўриш вақтида партия ва ҳукумат раҳбарлари Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. Н. Косигин, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, В. В. Гришин, Л. Н. Ефремов, К. Т. Мазуров, В. П. Мжаванадзе, Ш. Р. Рашидов, Ю. В. Андропов, Л. Ф. Ильичев, В. И. Поляков, Б. Н. Пономарев, В. Н. Титов, А. Н. Шелепин. СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Д. Ф. Устинов, СССР Маданият министри Е. А. Фурцева, СССР Министрлар Совети давлат комитетларининг раислари А. В. Романов, С. К. Романовский, В. Е. Семичастний, М. А. Харламов, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари С. П. Павлов ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Ана шу ажойиб фильм зўр эътибор ва марoқ билан томоша қилинди.

«Рус мўъжизаси» кинокартинаси кўриб бўлингандан кейин СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Германия Демократик Республикасининг гражданлари кинорежиссерлар Аннели Торндайк ва Андрэ Торндайкни Ленин орденлари билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонни ўқиб берди. Л. И. Брежнев ҳозир бўлган кишиларнинг қизғин қарсаклари остида мукофотланганларга Ленин орденларини топширди.

Н. С. Хрушчев Аннели Торндайк ва Андрэ Торндайкни «Рус мўъжизаси» картинасини яратганликлари ва муносиб мукофотга сазовор бўлганликлари билан қизғин ва самимий табриклади. У ажойиб кино асарининг авторларига янги ижодий ютуқлар тилади.

Н. С. Хрушчев адабиёт ва санъат арбобларига қараб, совет воқелигини, совет халқининг коммунистик жамият қуриш учун курашдаги буюк жасоратини бутун ранг-баранглиги билан акс эттирадиган чинакам реалистик асарлар яратмоғингизни тилайман, деб истак билдирди.

Аннели Торндайк ўз номидан ва Андрэ Торндайк номидан Совет ҳукуматига ва шахсан Н. С. Хрушчевга мурожаат қилиб, ўз меҳнатларига юксак баҳо берганликлари учун самимий миннатдорчилик билдирди.

(ТАСС).

КОММУНИЗМ ҒАЛАБАСИНИНГ АСОСИ

Коммунистик партия халқ хўжалигининг барча соҳаларида меҳнат унумдорлигини муттасил ошириб бориш масаласига алоҳида эътибор бериб келди ва бермоқда. Бу ҳаммага аён, албатта. Чунки кишиликнинг асрлар давомидаги орзу-умиди бўлган коммунистик жамият юксак меҳнат унумдорлиги мавжуд бўлган шароитдагина муваффақиятли барпо этилиши мумкин.

Шунинг учун ҳам Владимир Ильич Ленин ижтимоий ишлаб чиқаришни юксалтиришда, коммунизм қурилишида меҳнат унумдорлиги ҳал қилувчи роль ўйнашини илмий жиҳатдан асослаб берди. У меҳнат унумдорлиги янги ижтимоий тузум ғалабаси учун энг муҳим, энг асосий омил эканлигини таъкидлади.

Улуғ доҳиймизнинг ана шу кўрсатмасини дилга жо қилиб олган областимиз саноатчилари маҳсулот ишлаб чиқариш давлат планларини бажариш билан бирга меҳнат унумдорлигини оширишга ёрдам берадиган ички резерв ва имкониятлардан яхшироқ фойдаланиш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, поток ҳамда технология линияларини ишга тушириш, эскирган асбоб-ускуналарни янгилари билан алмаштириш, меҳнатни пухта ташкил этиш, новаторлар ҳаракатини кенгайтиришга интилмоқдалар.

Тошкент тўқимачилик комбинати коллективининг иш унумини ошириш соҳасида қўлга киритаётган ютуқлари тақдирга сазовордир. Илғор иш методларини кенг қўлланиш, тўқув агрегатларининг бир меёрда ишлашини таъминлаш, эскириб қолган асбоб-ускуналарни модернизация қилиш, техника жиҳатидан асосланган нормаларни жорий қилиш, вечеровачи ва гагановачилар ҳаракатини кенгайтириш туфайли корхонада меҳнат натижаси баракали бўлиб бораяпти. Юзлаб тўқимачилар асбоб-ускуналар унумдорлигини ошириш бўйича 1965 йилга мўлжалланган даражага етдилар ва ундан ҳам ошиб кетдилар.

Тошкент экскаватор заводи инженер-техник ходимлари ва ишлаб чиқариш новаторларининг тайёрланаётган маҳсулотга меҳнат сарфиётини камайтириш бўйича бошлаган ташаббусларининг меҳнат унумдорлигини оширишдаги роли каттадир. Бу олийжаноб ҳаракат областимизнинг жуда кўп корхоналарида кенг қўлланилмоқда ва яхши самаралар бераяпти. Иш унумининг ошишида меҳнатни тўғри нормалаш катта аҳамиятга эга. Шу нуқтаи назардан қараганимизда «Ташсельмаш» заводи илғор бригадалари ва ишчиларининг иш нормаларини қайта кўриб чиқиш бўйича ташаббуслари кенг ёйишга лойиқдир.

Барча саноат корхоналарида меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича планни бажариш учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Афсуски, ҳали областимизда бу соҳа бўйича топшириқларни сурункасига бажармаётган, бу билан маҳсулот таннархининг ошиши, сифатнинг ёмонлашишига йўл қўяётган корхоналар ҳам йўқ эмас. Областимизнинг ўнлаб завод ва фабрикаларида бу иқтисодий кўрсаткич оқсамоқда. Шу йилнинг биринчи кварталида фақатгина Тошкент шаҳрида йигирмага яқин корхона меҳнат унумдорлигини оширишда давлат планида белгиланган даражага етаолмади. Пайпоқ-трикотаж, тўқимачилик-трикотаж фабрикалари, «Подъёмник», электротехника, электромаш, эмаль-посуда, кровать заводлари ва бошқа корхоналарда худди шундай бўлаяпти.

Бу фабрика ва заводларнинг маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари меҳнат унумдорлигини ошириш каби муҳим иқтисодий кўрсаткичнинг тўла ва ошириб бажарилишини таъминлашга етарли эътибор бермаётирлар. Масалан, «Подъёмник» заводини олиб кўрайлик. У энг сўнгги ва унумли ишлайдиган техника воситалари, етарли малакали ишчилар, инженер-техник ходимларга эга. Ҳамма иллат шундаки, заводда иш натижасини баракали, маҳсулот таннархини камайтириш, сифатини яхшилаш имконини берадиган ички резервларни қидириб топиш ва уларни ишга солиш корхона жамоатчилигининг диққат марказида эмас.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми қарорлари ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ундаги мазмунли, ёрқин докладида меҳнат унумдорлигини тез суръатлар билан оширишнинг барча йўл-йўриқлари аниқ кўрсатиб берилди. «БИЗДА МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ЎСТИРИШ СУРЪАТЛАРИНИ АНЧА ОШИРИШ УЧУН ИМКОНИЯТЛАР БОРМИ? ҲЕЧ ШУБҲАСИЗ БОР,— таъкидлайди ўртоқ Н. С. Хрушчев. — САНОАТ КОРХОНАЛАРИ ВА ҚУРИЛИШЛАР ЯНГИ МАШИНА-УСКУНАЛАР БИЛАН ЙИЛДАН-ЙИЛГА ТОБОРА ЯХШИРОҚ ТАЪМИНЛАНМОҚДА. ИШЛАБ ЧИҚАРИШДА ЭНЕРГЕТИКА ҚУВВАТЛАРИ ЎСИБ БОРМОҚДА. ИШЧИЛАРНИНГ МАЛАКАСИ ВА МАДАНИЙ САВИЯСИ ОШМОҚДА. ХЎШ, НИМА ЕТИШМАЙДИ? БУ ИШГА ДОИМИЙ ЭЪТИБОР БЕРИШ ЕТИШМАЯПТИ».

Жойлардаги партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари меҳнат унумдорлигини оширишга кун сайин, соат сайин эътибор беришлари, аввало кенг меҳнаткашлар оммасини техника прогресси учун олиб борилаётган курашга тўла жалб қилишлари, ҳар бир ишчи, инженер-техник ходимнинг баракали ишлаши, сифатли маҳсулот бериши учун зарур шароитларни яратиб беришлари, ишлаб чиқариш илғорларининг тажрибасини ишчилар ўртасида кенг ёйишлари, белгиланган ташкилий-техникавий тадбирларни ўз вақтида амалга оширишлари лозим.

Эртага Тошкентда Ўрта Осиё иқтисодий райони саноати ходимларининг кенгаши очилади. Бу кенгаш якунларини ҳар бир коллектив ўртасида чуқур тушунтириш лозим.

Шунга эришайликки, областимизда меҳнат унумдорлигини ошириш топшириқларини бажармайдиган бирорта ҳам завод, цех, участка ва бригада қолмасин!

Эртага Тошкентда Ўрта Осиё иқтисодий райони саноат ходимларининг кенгаши очилади.

КЕНГАШ ҚАТНАШЧИЛАРИГА АЛАНГАЛИ САЛОМ!

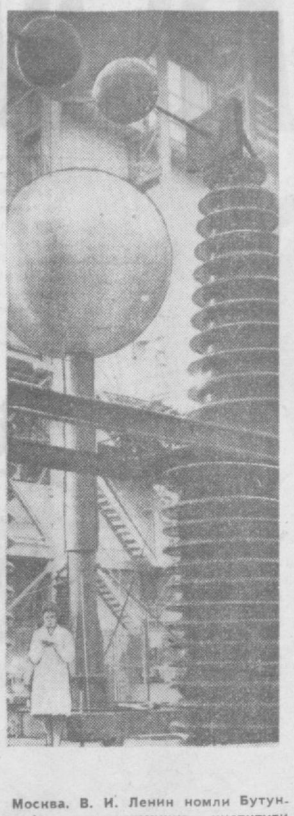

Москва. В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ электротехника институти электр қувватини узоқ масофаларга узатиш билан боғлиқ бўлган қатор проблемаларни ҳал қилмоқда. Суратда: юқори кучланиш зали. Бу ерда янги аппарат синовдан ўтказилмоқда.

В. Кунов фотоси (ТАСС фотохроникаси).

ҚИШЛОҚ янгиликлари

● **АСТРАХАНЬ УРМОНЧИЛАРИ** кўкламги дарахт ўтказишни тугалладилар. Волга—Ахтуба қайирида ва қумлоқ ерларда яна 1600 гектар ёш дарахтзор барпо этилди. Эндиликда Астрахань чўлларидаги дарахтзорлар ўн икки минг гектардан ошиб кетди.

● **ЛИПЕЦК ОБЛАСТИДАГИ** «Конь-Колодезский» совхозининг коллективи сут соғувчи Евдокия Михайловна Дедованинг ўттиз йиллик ишини нишонлади. Е. М. Дедова фермага келганида ўн саккиз ёшга кирган эди. Евдокия Дедова область сут соғувчиларининг мусобақасида кўп йиллардан бери биринчиликни олиб келмоқда. У ишлаётган фермада илғор тажриба мактаби очилган.

● **БУТУНИТТИФОҚ УСИМЛИК ИНСТИТУТИНИНГ** Майкоп тажриба станцияси олимлари мамлакатнинг жанубий районлари учун картошка сортларини танлаш устида кўп йиллардан бери иш олиб бормоқдалар. Ҳозир станция коллекциясида мамлакатимизда ва чет элларда етиштирилаётган картошканинг 400 нави бор. Питомникларда эртаги картошканинг 250 нави экилиб бўлди. Бу йил станция серҳосил «Майкопский» сортини тоғ этакларидаги районларда экиш учун топширади.

● **ТЮМЕНЬ ОБЛАСТИНИНГ** қишлоқ энергетиклари янги электр линияларини ойига 120 километр тезлик билан қурмоқдалар. Улар йил бошидан бери 500 километрдан зиёд линия қуриб, топшириқни анча ошириб бажардилар. Сибирнинг ўнлаб қишлоқлари йил охиригача электр энергияси олади.

● **МОРДОВИЯ БОҒЛАРИ** гулламоқда. «Красное сельцо» совхозининг 350 гектар майдонни эгаллаган боғи жуда кўркам. Бу йил хўжаликнинг боғзори 107 гектар кенгайтирилди. Лебженский, «Коммунар», Арх-Галицкий, Вирипаевский ва бошқа совхозлар 350—400 гектардан мевазорларга эга.

● **«ЛЕННАУЧФИЛЬМ» СТУДИЯСИНИНГ** ходимлари «Қанд лавлаги уруғчилиги» деган рангли фильмни суратга ола бошладилар. Воронеж области хўжаликларида ҳамда Бутунроссия қанд лавлаги ва қанд институтида суратга олинаётган бу фильм маҳаллий селекционерлар ва уруғчилик мутахассисларининг қўл меҳнатини энг кам сарф қилган ҳолда бу экин уруғини етиштириш соҳасидаги қимматли тажрибаси билан таништиради.

(ТАСС).

ТЎЛА ГЕКТАР — МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

ДАЛА КУНДАЛИГИ
КЎЧАТИНГ БУТ БЎЛСА, ЮЗИНГ ШУВИТ БЎЛМАС

Пахтакор деҳқонлар учун масъулиятли давр бошланди. Ишнинг кўзини билган кишилар барча пайкаллардаги чигитни бир текис ундириб олиб, мурғак ғўзаларни меҳр билан парвариш қилмоқдалар. Мана, қўлимизда қишлоқ хўжалик ишларининг бориши ҳақида 15 майгача бўлган маълумот. Ундаги рақамлардан билинишича, шу кунларда оққўрғонлик, юқоричирчиқлик, ўртачирчиқлик деҳқонларнинг ишлари чакки эмас. Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасининг ҳамма 27799 гектар майдонида соғлом, бақувват бўлиб ўсаётган ғўзаларни кўриш мумкин. 90 процент майдондаги ғўза бир марта ишловдан чиқарилди. Юқори Чирчиқ, Калинин ва Урта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармаларида ҳам текис ундириб олинган ғўза парвариши тобора авжига минаяпти.

Афсуски, областимизнинг ҳамма ишлаб чиқариш бошқармаларида ҳам аҳвол ана шундай қувонарли эмас. Мана, Бекобод бошқармаси. Бу ерда 20 минг гектардан ортиқ майдонга чигит экилиб, шундан 11,5 минг гектар майдондагина кўчат тўла ундирдиб олинган, холос. Биринчи культивация ҳали 60 процентга ҳам боргани йўқ. Бўнадаги хўжаликларда ҳам аҳвол чатоқ. Бу бошқарма бўйича ҳали 8 минг гектардан ортиқроқ майдонда чигит ёппасига униб чиқмаган.

Деҳқон ўртоқ! Ота-боболаримиз «Кўчат бут — ҳосил бут» деб бечиз айтишмаган. Ҳозир кўчатни бутлаб олсангиз, ёш ғўзаларни меҳр билан парвариш қилсангиз, олтин кузга бориб панд емайсиз, ҳосилингиз бўлуғ, юзингиз ёруғ бўлади!

РЕЗЕРВЛАРНИ ИШГА СОЛИБ...

Кучли ёмғир туфайли анча-мунча зарар кўрдик. Лекин биз саросимага тушиб қолганимиз йўқ. Тажрибали бригада бошлиқлари, новатор деҳқонлар билан далаларни бирма-бир айланиб, кўрилган зарарнинг ўрнини қоплаш учун қандай тадбирлар амалга оширилишини маслаҳатлашиб олдик.

Қароримиз шундай бўлди: бирон гектар ҳам ердаги экинни бузмай кўчатларни қўшимча парвариш қиладиган бўлдик. Бу соҳадаги ишларни тез кун ичида тамомлаш чоралари кўрилди. Ҳозир далаларимизда белгиланган тадбирларни амалга ошириш учун қизғин кураш кетмоқда. Айрим ерларни борона қилаяпмиз, баъзи карталарни культивация қилиб суғоришга тайёрлаяпмиз. Ҳар гектар ерга қўшимча 20 тоннадан маҳаллий ўғит ва 300 килограммдан селитра солинади. 17 гектар ердаги бодринг жуда қаттиқ зарарланганлиги туфайли қайта экилади.

Шундай қилиб, биз йил бошида планлаштирган 17791 тонна сабзавотни шаҳар аҳолисига тўла-тўкис етказиб берамиз.

Яқинда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг мамлакатнинг юқори сифатли картошкага бўлган эҳтиёжини тўла таъминлашга қаратилган Мурожаати эълон қилинди. Мурожаатни атрофлича муҳокама қилиб, ўз ички имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, картошка етиштиришни янада кўпайтириш тадбирларини белгиладик.

Илғор бригада ва звено бошлиқлари бу соҳада ажойиб ташаббус бошлаб бердилар. Гап картошка уруғлиги тўғрисида бормоқда, очиғини айтиш керак, уруғлик бизда танқис эди. Шунинг учун бригада ва звено бошлиқлари ўзлари уруғлик топиб уни экишда колхозга ёрдам беришга аҳд қилдилар. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти уларнинг бу ташаббусини қўллаб-қувватлади. Бригада бошлиқларидан А. Латипов 3 гектар ерга, Қорабой Мўминов 2 гектар, Дадабой Ҳайдаров 3 гектар, ҳар гектар ердан 260 центнердан ҳосил олиш учун курашаётган звено бошлиғи Азим Алимов эса бир гектар ерга ўзи уруғлик топиб картошка экади. Уруғлик учун сарф бўлган картошка эртаги ҳосилдан қайтариб берилади.

Колхозимиз аъзолари ҳозирги кунларда Мурожаатга жавобан ана шундай уюшқоқлик билан меҳнат қилмоқдалар.

Ғ. АБДУЛЛАЕВ

Калинин бошқармасидаги Карл Маркс номли колхоз раиси. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ГРАЖДАНЛАРИ КИНОРЕЖИССЁРЛАР АННЕЛИ ВА АНДРЭ ТОРНДАЙКЛАРНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР халқларининг Совет ҳокимияти йилларида босиб ўтган тарихий йўлини ёрқин ва ҳаққоний акс эттирган, фильм авторларининг совет воқелигини чуқур тушунганлигини ҳамда уларнинг СССР ва Германия Демократик Республикаси халқлари ўртасидаги маданий алоқаларни янада ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга қизғин интилишини кўрсатган «Рус мўъжизаси» номли ғоят муҳим бадиий-ҳужжатли фильмни яратганликлари учун фильм авторлари — Германия Демократик Республикасининг гражданлари Аннели **Торндайк** ва Андрэ **Торндайк Ленин** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1963 йил 17 май.

ҲУКУМАТ МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

17 майда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида республика геология хизматининг геология-разведка ишларини ривожлантириш, фойдали қазилма манбаъларини топиш ва уларни ишлатишда эришган муваффақиятлари учун мукофотланган бир группа ишчилари, раҳбар ва инженер-техник ходимларига ҳукумат мукофотлари топширилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин олий мукофот — Ленин ордени ҳамда «Ўроқ ва Болға» олтин медалини Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Геология ва ер ости бойликларини қўриқлаш Бош бошқармасининг Косон нефть разведкаси экспедициясининг пармалаш мастери Х. Темировга топширади. Ленин ордени разведка мақсадида пармалаш ўтказувчи Қорақалпоғистон конторасининг участка бошлиғи С. И. Паршинга, Чатқол геология-разведка экспедициясининг пармаловчиси М. Пўлатовга, Косон нефть разведкаси экспедициясининг пармаловчиси О. Ҳамроевга, Меҳнат Қизил Байроқ ордени Олмалиқ геология-разведка экспедициясининг геологи С. А. Денисовга, Олмалиқ геология-разведка экспедициясининг проходчиги Ш. Ўтаевга ва бошқаларга топширилди.

Республиканинг бир группа соғлиқни сақлаш ва сув хўжалиги ходимларига ҳам орден ва медаллар топширилди.

Республика «Муштум» сатирик журналининг бир группа ходимларига Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи топширилди. Улар журналнинг 40 йиллиги муносабати билан мукофотланган эдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан А. С. Абдалин мукофотланганларни самимий табриклади, уларга сиҳат-саломатлик, узоқ умр ва ўз меҳнатларида катта муваффақиятлар тилади.

(ЎзТАГ).

Калинин бошқармасидаги Свердлов номли колхознинг ўртоқ М. Яхина бошлиқ бригадасида карам ғарқ пишди. Ҳозир деҳқон меҳнатининг илк меваси пешма-пеш шаҳарга жўнатиб турилипти. Шу кунга қадар 10 тоннадан ортиқ карам узилди. Бригада аъзолари ҳар гектар ердан мажбурият бўйича 40 тоннадан карам ҳосили кўтариш учун ғайратларини бўшаштирмасдан меҳнат қилмоқдалар. Суратда (чапдан) колхозчилардан Аҳмаджон Охунов ва Хожимурод Баҳодиров ўртоқлар карамни шаҳарга жўнатишга ҳозирламоқдалар.

А. Абалян фотоси.

АФСУС!

МУСОБАҚАДОШЛАР ДАЛАЛАРИДА

Мусобақалашиб ишлаш, ўзаро текширишлар ўтказиш ва шу тариқа яхши ишга тақлид, ёмон ишни танқид қилиш — биз деҳқонлар учун ажойиб анъана бўлиб қолди. Шу анъанага кўра Бекобод ишлаб чиқариш бошқармасида энг йирик пахтакор хўжалик — 1-«Далварзин» совхози далаларида бўлдик. Совхоз коллективи бу йил 4150 гектар майдоннинг ҳар гектаридан давлатга 26 центнердан, жами 10.800 тонна «оқ олтин» топшириш мажбуриятини олган. Бу бутун бошқарма бўйича етиштириладиган пахтанинг 25 процентдан кўпроғини ташкил этади. Биз ана шу ният йўлида тўкилаётган тер, қилинаётган ишлар кўлами билан танишдик.

Тўғри, совхознинг ютуқлари ҳам бор ва шу кечаю-кундузда амалга оширилаётган баъзи ишлар ғоят ибратлидир. Масалан, Олимжон Исроилов, Очил Олимов, Исмоил Абдураҳмонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ғўзанинг биринчи парвариши тугалланаяпти. Квадратлар аниқ, гектарлар кўчатга тўлиқ ва бегона ўт йўқ ҳисоби. Экинга икки томонлама ишлов бериш оби-тобида ва ўз маромида ўтказилаяпти. Бунисидан хурсанд бўлдик.

Шундай пешқадам бригадалар ҳозирча афсуски бармоқ билан санарли ва хато-камчиликлар совхозда талайгинаки, буниси дилларни нохуш қилади. Бир неча сўз квадратлар ҳақида. Дуруст, белгиланган планга мувофиқ 3500 гектар ерга чигит квадрат-уялаб экилибди. Лекин, аниқ квадрат ақалли ярим-ёрти майдонда ҳам ташкил бўлмабди. Қайсибир бўлим ёки бригадага бормайлик шундай манзара: пайкаллар яхлит, текис ва тупроғи унумдор; бироқ бутун-бутун карталарда ва баъзан картанинг ярмидан кўпроқ қисмида квадрат бутқул ноаниқ.

5-бўлимнинг Полвонбоев, Х. Исаев бошлиқ бригадаларида бу тадбирнинг бузилишига атайлаб йўл қўйилганини пайқадик. Ҳар 45 сантиметрда 10—15 та туп-туп ниҳол ва ана шу ораликда яна қатор бўлиб чигит униб чиққан. Сабаб? Тўлиқ униб чиқадими, йўқми деб хавфсираб уяга мўлроқ уруғ тушсин учун чигит ташловчи диска ўрнига маккажўхори экадиган сеялканинг дискасини ўрнатгандик, дейди бўлим бошқарувчиси ўртоқ И. Исмоилов. У, бу антиқа «ижод»нинг икки зарари: уруғ икки ҳисса кўп сарфланганини ва икки томонлама ишлов бериш имконияти барбод берилганини ҳам эътироф этмасдан қолмади, албатта. Кўриниб турибдики, бу ерда аниқ квадрат учун курашилмаган ва чинакамига жонкуярлик қилинмаган, номи квадрату ишлов бериш эскича давом этаяпти. 13 майгача совхозда 2440 гектар узунасига ва 367 гектар ерда кўндалангига культивация ўтказилган холос.

Бу эса қатор агротехника тадбирларининг ўз муддатида бажарилишига тўғоноқ бўлаётир. Совхознинг 3 минг гектар ердаги ғўзаси ёввойи ўтлар орасида қисилиб, нимжон бўлиб ривожланишдан орқада қолаяпти. Аммо бу ҳол совхоз раҳбарларини негадир унчалик ташвишлантирмаяпти. Бир мисол. 5-бўлимнинг Р. Қўлдошев бошлиқ бригадасидаги 16 гектарлик картада беда билан бегона ўт чунонам ўсиб ва чирмашиб кетганки, қаторларни бирбиридан зўрға фарқ қиласиз. «Одамларга айтсакда, шу ўтларни моли-ҳолига егизгани ўриб олишса, қандай бўларкин?» дейди ҳамроҳимиз — совхоз партия комитетининг секретари А. Миркомилов.

Ғўзани яганалаш ва букетларни ростлаш ишлари ҳам ниҳоятда суст бораяпти. Бу тадбирлар графиги эндигина 12 процент адо этилган. Боз устига сифатсизлика, агротехника қоидаларининг бузилишига йўл қўйилаяпти. Ғ. Зокиров бошқарувчи бўлган 3-бўлимнинг ўртоқ Норматов бошлиқ бригадасида ягананинг сифатини кўздан кечирдик. Ажабланарли ишлари: 5 сантиметрга ҳам, 10, 15 ва 30 сантиметрга ҳам биттадан кўчат қолдириб кетилаяпти. Ҳар ким ўз билганича ягана қилаяпти. 6-бўлимнинг ўртоқ Усмонова бошлиқ бригадасида эса яганалаш кетмон билан бажарилаяпти. Кўчат нобуд бўлиб, камайиб кетаётир.

Ғўзаларни озиқлантиришнинг сифат ва суръати талабга мутлақо жавоб бермайди. Кўпгина бригадаларда минерал ва маданий ўғит, маҳаллий ўғит билан аралаштирилмасдан, яхшилаб майдаланмасдан солинаётир. Маълумки, ўғит, маҳаллий ўғит билан аралашгач, тупроқнинг концертрациясини ошириб юборади. Совхозда техниканинг барча турлари етарли. Бироқ шунга қарамай юқоридаги аҳвол содир бўлаётганлиги жуда ачинарлидир.

Техникадан тўлиқ фойдаланмаслик фактини яна шунда ҳам кўриш мумкин: 116 чопиқ тракторига культиватор тиркаш 10 майгача тамомланиши зарур эди. Ҳолбуки ҳозиргача 92 та тракторга тиркалган, холос.

Тапузов, Сахибоев, Ўсаров, Шаматов бошлиқ бригадаларда трактор культиваторларининг ишчи органлари нотўғри созланган ва тўлиқ эмас. Қатор оралари 28—30 сантиметр кенгликда ва ниҳоятда саёз юмшатилаяпти. 8-бўлимнинг 2 ва 4-бўлимининг 1-бригада механизаторлари Аҳмад Оқназаров, Жонибек Ашуровлар агрегатни иккинчи тезликда юргизаётгани туфайли ниҳолни кўмиб қатқалоқ билан бирга кўчириб ва кўплаб нобуд қилиб кетаяпти.

Аҳвол ана шундай. Биз совхоз раҳбарлари, мутахассислари, бригада бошлиқлари ва айниқса совхоз директори И. Ибрагимов, партком секретари А. Миркомилов, бош агроном М. Чалоков ва бош инженер И. Патапов ўртоқлар ўзаро текширишда аниқланган хато ва нуқсонларни тез орада ва буткул бартараф қилиш учун шошилинч тадбирлар белгилайдилар деган умиддамиз.

Х. СОДИҚОВ
Бўка ишлаб чиқариш бошқармасининг ташкилотчи-инспектори.

Х. УСМОНОВ
«Коммунизм» колхозининг механизатори.

Т. КАРИМОВ
Мичурин номли колхоз раиси.

М. ЖИВОДЕРОВ
Бўка совхозининг директори.

Э. ОТАБОЕВ
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ!

◆ ◆ ◆

САНОАТ ВА ҚУРИЛИШНИНГ ҲАММА РЕЗЕРВЛАРИНИ ТОПИБ, ИШГА СОЛИШ, ЗАВОДЛАРДАГИ УСКУНАЛАР, МАШИНАЛАР, АГРЕГАТЛАРДАН, ЁҚИЛҒИ, ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ, ҚОРА ВА РАНГЛИ МЕТАЛЛАРДАН ВА БОШҚА МАТЕРИАЛЛАРДАН ТЎЛИҚРОҚ ФОЙДАЛАНИШНИ ТАЪМИНЛАШ ЗАРУР.

Н. С. ХРУЩЕВ.

◆ ◆ ◆

Оҳангарондаги кўмир разрези 3-участкасининг отвалларидан бирида жуда кўп механизмлар қатори 131-экскаватор ҳам бор. Яқинда унинг кўксида қизил вимпель пайдо бўлди. Абдуманноп Жўраев раҳбарлигидаги бу экскаватор машинистлари — С. Ний, П. Александров, П. Кисленко ва Т. Алимовлар коммунистик меҳнат бригадаси номини қўлга киритдилар. Яқинда тошкентли рассом М. Просяной разрезда бўлиб, давримиз қаҳрамони Абдуманноп Жўраевнинг расмини чизди.

ГАЗЕТХОНЛАР МУЛОҲАЗАЛАРИ

«Тоғора ташвиши» сарлавҳали мақола газетада босилгач, жойларда қизғин муҳокамалар бўлиб ўтди. Ана шу муҳокама қатнашчилари ўтмиш сарқитларини тугатиш, эски тўйларни янгича, маданий тарзда ўтказиш, ортиқча чиқим-харажатларга сабабчи бўлаётган зарарли урф-одатларга барҳам бериш юзасидан фикр-мулоҳазаларини редакцияга ёзиб юбордилар. Улардан баъзи бирлари газета саҳифасида босилиб чиқди.

Редакциямизга ана шу мазмундаги хат-хабарлар ҳозир ҳам кўплаб келиб турибди. Биз қуйида шу материалларнинг баъзиларини эълон қилмоқдамиз.

ДИЛДАГИ ГАПЛАР

Кечки пайт Октябрь районидаги М. Горький номли Маданият уйига бирин-кетин кишилар йиғила бошлашди. Бу ерда «Озод», «Шарқ гули», Кутузов номли ва бошқа маҳаллалардан келган кишиларни, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёлларни кўриш мумкин эди.

Уларни «Тошкент ҳақиқати» газетасида босилган «Тоғора ташвиши» материали ниҳоятда қизиқтирганлиги сезилиб турарди. Райондаги бир гуруҳ маҳаллаларнинг активлари шу материални муҳокама қилиш, маҳаллалар аҳолисининг дилидаги гапларни эшитиш ҳамда эскилик сарқитларига қарши курашни янада кучайтириш учун аниқ йўл-йўриқлар белгилаб олиш мақсадида катта йиғин ўтказишга қарор қилдилар.

«Озод» маҳалла комитетининг раиси, 145-ўрта мактаб ўқитувчиси Ш. Тошпўлатов йиғилиш қатнашчиларига газета материалини ўқиб беради. Шундан сўнг кўнгилдаги гаплар бирин-кетин ўртага ташланади.

«Озод» маҳалла хотин-қизлар Советининг раиси, пенсионер Нури Миркомилова биринчи бўлиб сўз олади.

— Мен ҳам кўплар қатори газета фикрини қизғин қувватлайман,— деди у.— Негаки, унда ўзимиз андиша қилиб, бошқаларга айтолмай юрган гаплар, «ички сирларимиз» тилга олинган. Аслини олганда, тоғора ҳам эскилик сарқитларидан бири. Ўзимизга ортиқча юк қилиб, йўлда ҳам, транспортда ҳам ўзимизни қийнаб, бошқа кишиларни ҳам ранжитиб, тоғора кўтариб юришнинг нима ҳожати бор! Бунга чек қўйиш пайти келди.

Нури опа гапдан тўхтаб, ўтирганларга бирма-бир разм солди. Ҳамманинг диққат билан тинглаётганини кўриб, яна сўзида давом этди:

— Сизларга бир воқеани айтиб бермоқчиман. Яқинда маҳалламизда Рамзия ва Ботир исмли ёшларнинг тўйини ўтказдик. Тўй мутлақо янгича бўлди ва кишининг ҳаваси келадиган вазиятда яхши ўтди. Тўй юбориш, чопон кийгизиш, қалин бериш, тоғора кўтариш деган гаплар сира бўлмади. Тантана бир жойда — куёвникида, уюшқоқлик билан ўтди. Ортиқча ҳаражатлар ва исрофгарчиликларга мутлақо ўрин бўлмади. Хуллас, демоқчиманки, қадрли опалар ва сингиллар, келинг, эскилик сарқитларига қарши кескин кураш очайлик, тоғора ташвишидан қутилайлик! Тоғора ўрнига ҳозирги замонга хос маданий совғалар кўтариб борайлик.

Залдагилар мамнун бўлдилар: ҳамма дилдаги гаплар ўртага тўкиб солинганидан хурсанд эди.

— Нурихон жуда тўғри гапирдилар,— дейди сўзга чиққан шу маҳалла активларидан бири, кекса коммунист Меҳри Раҳимова.— Газета эскилик сарқити — тоғора ҳақида мунозара очиб, яхши ташаббус бошлаб берди. Ҳозир кўпчилик маҳаллаларда бу масала қизғин муҳокама қилиняпти. Очиғини айтиш керак, бунинг таъсири ҳам ҳалитдан кўзга ташланмоқда. Масалан, бизнинг маҳаллада аёлларнинг тўйга тоғора кўтариб бориши камайиб қолди. Андишанинг отини кўрқоқ дейдилар. Агар биз андиша деган гапларни улоқтириб ташлаб, ҳамжиҳатлик билан тоғорага қарши аёвсиз кураш очсак ва уни йўқ қилсак, сира унутилмайдиган, фойдали иш қилган бўлардик.

Шунингдек, йиғилишда Мастура Қодирова, Мақсума Аловиддинова ва бошқа аёллар ҳам сўзга чиқиб, эскилик сарқитларига қарши қатъий курашга отланганликларини изҳор этдилар. Улар шу хилдаги йиғилишларни тез-тез уюштириб туриш истагини билдиришди.

Н. ОМОНОВА.

БАЙРОҚ ҲИЛПИРАЙДИ...

Майин шабадада хилпиратаётган қизил байроққа мароқ билан тикилганича хаёл сураётган Анварнинг юзи негадир жиддийлашди. Қуюқ қошлари чимирилди. Лабларидаги илиқ табассум бир зумда алдамчи капалак сингари ғойиб бўлди. Яна нималарни ўйлаяпти экан бу йигит?

Эҳтимол, ўз истаги билан қолоқ коллективга ўтиб, уни илғорлар қаторига кўтармаганида ҳозир шу ол байроқ унинг рўпарасида товланиб турмаган бўлармиди?!

Ҳа, ўша вақтларда ёш инженер фабриканинг йигирув-таров цехида ишнинг судралиб бораётганлигини кўриб чидаб туролмади. Уни шу цехга бошлиқ қилиб тайинлашди.

— Қани, бир ўзингни кўрсатчи, — деди иккинчи йигирув фабрика мудири Владимир Михайлович Текстон. — Бу сенинг қўлингдан тўла келади, цехни яхши биласан.

Бу воқеа 1962 йилнинг июль ойида содир бўлган эди. Нима қилиш керак? Цехнинг аҳволи чатоқ. План доим бажарилмай келаётганлиги туфайли коллектив давлатга 67 тонна ип қарздор бўлиб қолган.

Цех бошлиғи кўп ўйлади, изланди, режалар тузди. У кўп вақтини йигирув машиналарининг техник ҳолатини яхшилашга сарфлади. Ахир, қолоқликнинг сабаби ҳам худди мана шунда эди-да! Машиналар яхши техник ҳолатда бўлмагач, планни тўлдириш ҳақида гап бўлиши ҳам мумкин эмас. Анвар ишни машиналарнинг бир меёрда ишлашини таъминлашдан бошлади.

Бу жуда катта меҳнат талаб қилди. Машиналар ёмон ремонт қилинганлиги сабабли доим инжиқлик қилишар, уларнинг ҳаммасини бирма-бир кўздан кечириб чиқишга тўғри келарди. Илгари йигирувчилар орасида тезкорлик усуллари кенг қўлланилмас, машиналарнинг тозалигига, ишлаб чиқариш маданиятининг юқори савияда бўлишига эътибор берилмас эди.

Мана шуларнинг бари Анварнинг бошини қотириб қўйди. Ёш инженер ремонтчилар бригадасига машиналарни ремонт қилишда катта талабчанлик кўрсатди. У ускуналарни ремонтдан сўнг бирма-бир текшириб қабул қилди.

Сифатли тозаланиб, сифатли мойланмаган машиналарни ишлатишни ман этди. Йигирувчилар ўртасида ўзаро тажриба алмашиш, илғор методларни кенг ёйиш, йигирув машиналарини график асосида тузатиш ишларини йўлга қўйди.

Тинимсиз меҳнат ва изланишлар зое кетмади. Биринчи ойдаёқ план ортиғи билан бажарилди. Йил охиригача цехнинг давлатдан қарзи ҳисобига пландан ташқари 21 тонна маҳсулот топширилди.

Коллективнинг бу йилги ишлари ҳам чакки эмас. Машиналар кўнгилдагидек ишламоқда. Кўпгина ишчиларнинг номи комбинат илғорлари қаторидан ўрин олган. Сурункасига нормаларини бажаролмайдиган Улянова, Мельник, Мерошченко каби ишчилар ҳозир топшириқни 104—105 процентдан адо этаётирлар. М. Альпатова, Н. Алексеева ва М. Ленковалар бошқараётган бригадалар коммунистик меҳнат коллективи деган фахрий номга сазовор бўлишди. Елизавета Лазаренко бошлиқ бригаданинг ҳамма аъзоларига коммунистик меҳнат зарбдори номи берилди. Кун сайин янги-янги ютуқларга эришаётган коллектив фабриканинг кўчма қизил байроғини йил бошидан бери қўлда сақлаб келмоқда.

— Йил бошидан буён планга қўшимча равишда 25 тонна ип топширдик, — дейди гагановачи Анвар Зуфархўжаев. — яна уч-тўрт ой ичида қарзимиздан қутуламиз деган ниятдамиз. Коллективимиз ҳар бир аъзосининг мақсади ҳам шунга қаратилган. Астойдил ишлашяпти, шоввозлар!

Цех бошлиғининг бу сўзларида ўз коллективига бўлган ишончи, меҳри ловиллаб турганини сезиб олиш қийин эмас эди.

Анвар яна товланиб турган байроққа кўз ташлаб қўйди. Сўнгра у бизга цехнинг ташкилий ишлари ҳақида завқ-шавққа тўлиб сўзлаб берди.

Коллективнинг ишларига муваффақият тилаб ташқарига чиқарканмиз, деразадан ичкарига нигоҳ ташладик. Қизил байроқ шабадада ҳамон енгилгина ҳилпираб турарди.

М. СУЛТОНОВ
Тошкент тўқимачилик комбинати.

СУРЪАТ ТЕЗЛАШСИН

Оҳангарон посёлкасида етти йилликнинг яна бир йирик объекти ҳисобланган асбоконструкция маҳсулотлари заводи қад кўтараяпти. Бу ана шундай маҳсулот ишлаб чиқарадиган Иттифоқдаги йирик заводларнинг бири бўлади. Корхона тўла қувват билан ишга туширилгач, ҳар йили юзларча миллион плита шифер ишлаб чиқаради. 1961 йилнинг иккинчи ярмида ана шу муҳим корхонани қуришга киришилди. Дастлабки вақтда қурилиш ишлари суръати анча дуруст бўлди. Лекин бу узоққа бормади. Қурилиш ишлари кейинчалик сусайиб кетди. Фикримизнинг далили учун кўпгина мисоллар келтириш мумкин.

Етти йилликнинг тўртинчи йилида қурилиш-монтаж ишлари топшириғи бор-йўғи 62,6 процент бажарилди. Қурилиш учун ажратилган давлат маблағининг деярлик ярмига яқини ўзлаштирилмай қолди. Шундай аҳвол бу йил ҳам давом этаяпти. Қурилиш-монтаж ишлари топшириқлари сурункасига адо этилмаётир. Январь ойи плани 75 процент, февраль ойиники эса 91,5 процент бажарилди. Март, апрель ойларидаги қурилиш кўрсаткичлари ҳам бундан яхши эмас.

«Ўзбекшахтострой» тресги ва унинг биринчи қурилиш бошқармаси раҳбарларининг бу муҳим объект қурилишига етарли даражада эътибор бермаётганликлари, уни зарур ишчи кучи, бинокорлик материаллари, техника воситалари билан яхши таъминламаётганликлари натижасида шундай камчиликлар содир бўлаяпти.

Қурилиш ташкилотлари раҳбарларининг айби билан заводнинг барча корпуслари жуда секинлик билан бунёд этилаяпти. Буни асосий цех ҳисобланган минераль пахта цехи қурилиши мисолида яққол кўриш мумкин. Бу ерда республикамизда турар-жой бинолари қурилиши учун зарур бўлган минераль пахта ишлаб чиқарилади. У хоналарнинг деворлари орасига қўйилади ва изоляторлик вазифасини ўтайди. Ана шундай материал ҳозирги вақтда етишмаяпти. Натижада йирик панелли бинолар қурилишини янада кенгайтиришга салбий таъсир кўрсатаётибди. Кўриб турибсизки, бу цех муҳим объектлардан экан. Лекин шунга қарамай бу жуда секинлик билан қурилаяпти. 10 майгача ишга туширилиши керак бўлган цехда ҳанузгача маҳсулот тайёрлангани йўқ.

Худди шундай аҳвол шифер цехи қурилишида ҳам юз бераётир. Қурилиш раҳбарлари уни йилнинг охиригача бир бало қилиб қурармиз деган кайфиятда енг учида иш қилишяпти. Ҳали бу ерда жуда кўп қурилиш ишлари амалга оширилиши лозим. Айрим ҳолларда бракка ҳам йўл қўйилмоқда. Масалан, бош корпуснинг биринчи технологик линияси агрегатлари учун қўйилган фундаментлар бракка чиқарилди. Кўп меҳнат ва маблағ сарфлаб амалга оширилган бу ишнинг қайта қилиниши анча қимматга тушди.

Завод қурилишининг судралишида турли хил темир-бетон конструкциялари етказиб берувчи корхона раҳбарларининг ҳам айби бор. Тошкентдаги биринчи темир-бетон конструкциялари ва деталлари заводи қурилиш учун зарур бўлган жуда кўп буюмларни белгиланган муддатда етказиб бермаётир. Айниқса, жуда зарур бўлган узунлиги 30 метрли темир-бетон харилар жуда кам юборилаяпти. Ўтган икки йил мобайнида ана шундай харилардан 105 та тайёрлаб берилиши керак эди. Амалда эса 59 та хари юборилди, холос.

Асбоконструкция маҳсулотлари заводи маъмурияти 1963 йилда бундай камчиликнинг юз беришининг олдини олиш учун «Главстройиндустрия» маъмурияти билан ҳар ойда 10 тадан шундай харилар етказиб бериш ҳақида шартнома тузган эди. Аммо бу шартнома қоғозда қолиб кетди, амалга ошмади. Натижада ўтган йилги камчиликлар яна содир бўлаяпти. Январь ойида 10 та ўрнига 6 та, февраль ойида 2 та, март ойида атиги 1 дона темир-бетон хари етказиб берилди. Ана шундай масъулиятсизлик, муҳим ишга панжа орасидан қараш, бўлса-бўлар, бўлмаса ғовлаб кетар қабилида иш тутиш корхона қурилишини тезлаштиришга ҳалақит бераяпти. Бошқа хил темир-бетон конструкциялари ва деталлари етказиб беришда ҳам шундай ўзибўларчилик ҳукм сураяпти.

Ана шу камчиликлар бартараф этилиши «Ўзбекшахтострой» тресги (бошқарувчиси ўртоқ Ханин), унинг биринчи қурилиш бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Кузнецов) раҳбарлари бу муҳим объект қурилишига бўлган ўзларининг муносабатларини ўзгартиришлари лозим. Шундай қилинса, шубҳасиз қурилиш-монтаж ишлари топшириқларини бажаришда силжиш бўлади. Бунинг учун меҳнатни яхши ташкил этиш, илғорларнинг иш тажрибасини кенг оммалаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш имконини берадиган ички резервларни қидириб топиш ва уларни ишга солиш, қурилиш ишларини тинмай механизациялаш лозим. Қурувчиларнинг кўпчилигини ёшлар ташкил этади. Шубҳасиз ҳали улар ўз касбларини пухта билмайдилар, бу ишда етарли тажрибага эга эмаслар. Шунинг учун ҳам уларни илғор иш методларига муттасил ўргатиб бориш, уларга ҳар томонлама ёрдам бериш, ёшлар бажараётган иш устидан назоратни кучайтириш лозим.

Бинокорлар бутун имкониятлардан фойдаланган ҳолда корхонанинг тўртта технологик линиясини шу йилнинг охиригача қуриб битказишни таъминлашлари зарур. Бу уларнинг мамлакатимизда коммунизм моддий-техника базасини яратиш бўйича олиб борилаётган умумхалқ курашига қўшган муносиб ҳиссалари бўлади.

Т. ҲАҚИМОВ.

ХИМИКЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Чирчиқ электрохимия комбинатининг аҳил коллективи қишлоқ хўжалигига мўл-кўл минерал ўғит етказиб бериш учун бор имкониятларни ишга солмоқда. Комбинатнинг минерал ўғитлар ишлаб чиқариш цехи ишчилари ҳар куни топшириққа қўшимча равишда бир неча тонна аммиак селитраси тайёрлаб, маҳсулотнинг таннархини анча арзонлаштиришга эришаётирлар. Улар апрель ойида колхоз ва совхозларга қўшимча бир неча юз тоннага яқин ўғит жўнатдилар. Гарипов ва Гадоев ўртоқлар бошлиқ пешқадам сменаларнинг ишчилари айниқса жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар.

Корхонада ишлаб чиқариш қувватларини ошириш юзасидан муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. Аммиак синтези колоннасини синаб кўриш учун тайёргарлик кўрилмоқда. Мамлакат химия индустриясида энг катта ҳисобланган ҳаво тақсимловчи блокни монтаж қилиш ишлари олиб борилаётир. Комбинатда ана шу аппаратнинг ишга туширилиши янада кўпроқ минерал ўғитлар ишлаб чиқариш, маҳсулот таннархини анча камайтириш имконини беради. Бу блок ҳар соатда бир неча минг кубометр кислород ва бир неча юз минг кубометргача тоза азот тайёрлаб беради. Агрегат шу йилнинг охирида ишга тушади.

Г. ЯСТРЕБОВ,
В. ШУШЕВСКИЙ

«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбирлари.

В. И. Ленин номидаги Узбекистон металлургия заводининг маҳсулоти Урта Осиёдаги барча қардош республикаларга етказиб берилмоқда. Корхонада пўлат ва прокат ишлаб чиқаришнинг кўпайтириш ишига муносиб ҳисса қўшаётган забардаст билакли, меҳнатсевар ва азамат металлурглар ўнлаб топилади. Пўлат эритиш мастери ўртоқ А. Жамилов ана шундай пешқадамларнинг бири. У раҳбарлик қилаётган бригада коммунистик меҳнат коллективи деган юксак номни олган, смена топшириқларини муттасил ортиғи билан адо этади.

А. Абалян фотоси.

ЭСКИ УРФ-ОДАТ—ҲАЁТИМИЗГА ЁТ

Чилонзор район хотин-қизлар маданият уйининг шинам биноси тикувчилар, ишчилар, маданият ходимлари ва шу атрофда яшовчи кексалар билан гавжум. Ҳа, улар бу ерга одатдан ташқари йиғинга-«тоғора ташвиши»дан воз кечиш ҳақида ҳамфикрлашиб олиш учун тўпланишган.

— Уртоқлар,—дейди йиғинда биринчи бўлиб сўз олган маҳалла комиссиясининг раиси ўртоқ Хошимов,—маҳалламиз катта бир оила бўлса, бу ерда яшовчи каттадан кичик шу оиланинг аъзоси. Шундай экан, маҳалламизда бўладиган ҳар бир тўй-ҳашам сиз ва бизсиз ўтмайди. Тўйимиз эса ошпаз ёки нонвойсиз ҳам ўтмайди, шундай эмасми? Уларнинг хизмати эвазига маълум миқдорда ҳақ ёки бирор чопон кийгизамиз. Мен бу билан нима демоқчиман. Узингиз бир ўйлаб кўринг. Ахир бир маҳаллада, бир оилада яшаб туриб бир-биримиздан ҳақ олиб, хизмат қилсак қандай бўларкин. Менимча бундай расмиятчиликка энди чек қўйиш керак.

Пенсионер Абдураҳмон отанинг ўтмиш ҳақидаги ҳикояси ҳаммани ҳаяжонлантириб юборди.

— Қалин пулини олиб кўрайлик,—дейди ота,—ахир уйланмоқчи бўлган йигит кўпдан ишлаб жамлаб қўйган бўлсаку яхши, эндигина ишга кирган ёки бирор ўқишни тугатган йигит қиз томонга берилиши керак бўлган беш-олти минг сўмни қаердан олади?! Наҳотки шундай ажойиб замонда яшаб, бу бидъатни тугатишни иложи бўлмаса? Иложи бор. Бунинг учун бир ёқадан бош чиқарсак бас. Шунинг учун мен тўйларни ҳеч қандай қалин пулсиз марказлаштирилган саройларда ўтказиш ҳар томонлама маъқул ва қулай деган фикрдаман.

Йиғилиш қатнашчилари бир ёқадан бош чиқариб маҳаллада беш кишидан иборат тўй комиссияси тузишга қарор қилишди. Бу ташаббусни бошқа маҳаллаларди ҳам қўллаб-қувватлашни таъкидлаб ўтишди.

А. АКБАРОВ
пенсионер.

Муборак хола раддияси

(ВОҚЕИ ҲИКОЯ)

Яқинда тўйга ёки бирон уятли ерга борганида тугунсиз юролмайдиган Муборак холани: «тугун кўтаришдан қўлини ювиб, қўлтиғига урипти» — деб эшитиб қолдиму, сабабини билишга жуда қизиқдим.

Келинг, яхшиси, бу нарсани Муборакхоланинг ўзлари сизга ҳикоя қилиб берсинлар, мана, у киши нималар деди:

— Бир куни нима бўлди денг, янги қудамникига ўғил тўйига бордим. Янги қудамасми, шунинг учун тугуним ўлгур одатдагидан катта, ичида нималар борлигини сизларга айтиб ўтирмайман. Янги қуданикига албатта тўртта нон тугиб бормайди киши. Қудамникида мени яхши кутиб олишди. Тўйдан кейин қўлимга ўзимникидан ҳам катта қилиб тугун тутқазишди. Қудамнинг уйи катта кўчадан анча ичкарида бўлгани учун тугун ўлгурни, то кўчага кўтариб чиққунча ҳаллослаб ўлаёздим, нафасларим ичимга тиқилиб қолди.

«Анча қариб қолибман шекилли, илгарилари бунақа тугунлардан иккита-учтасини ўйнаб-ўйнаб бемалол кўтариб кетаверардим» деб хаёлимдан бир ўтказиб қўйдим. Троллейбус жуда ҳам тиқилиб келди. Ёшлар барака топишсин, олдинига тугуним ўлгур билан мени чиқариб юборишди.

Энди троллейбусда нима бўлди денг? Шарманда бўлдим, шарманда. Ер ёрилмади-ю, ерга кириб кетмадим. Буни ҳатто, сизларга айтишдан ҳам уяламан. Қудамникида тугун ўроғлиқ дастурхон ўлгурнинг учларини яхши бойлашмапти-ми ёки йўлда ечилиб кетганми, билмайман, ишқилиб нима бўлипти-ю, дастурхонни қўлимга ушланмаган иккинчи учи ечилиб, тугуннинг ичидаги нарсалар бир чеккадан ерга тўкилаверипти. Қудам бечора, тоғорамнинг тагига бостириб ош ҳам солган экан. Тоғора ўлгур қийшайиб олдимда турган бир йигитнинг янгигина шимини ёққа булғапти. Қўлимдаги тугуним енгиллашиб қолсаям тиқилинчда сезмапман. Анча юрганимиздан кейин троллейбусдаги одамлар камайишиб қолганда тугунимни иккинчи қўлимга олиб, олдимдаги бир жажжигина қиз бўшатиб берган жойга ўтираман десам, дастурхон қўлимда қолиб, тоғорам ўлгур дўқ этиб ерга тушса бўладими. Тўсатдан ҳамма менга қаради. Уялиб ерга қарасам.., Вой-бу, тугундаги ошдан тортиб нону чучвара-ю, қандқурсгача ҳаммаси ер билан битта бўлиб сочилиб ётипти Нима қилишимни билмай, тоғоранинг ўзини олдиму, индамай тураверди Ўзимнинг ҳижолат бўлганим етмагандек, одамларнинг кулишини айтмайсизми? Бир троллейбус одам ҳаммаси бирданига кулишади. Яна, бунинг устига кондуктор келиб, «тез тозалайсан» деб туриб олса бўладими! Нима қилишмни билмай уялиб, ердаги сочмаларни терабошладим.

Баъзилар кулишди, баъзилар мени койиб беришди. Бунинг устига бояги шими ёғ бўлган йигит нақд рўпарамда турибди. Шу пайт бир нима деб қоладими деб бўшашиб кетдим. Ана ўшанда иккиламчи тугун кўтармасликка ичимда қасам ичиб қўйдим.

Аммо ростини айтсам, тугун ўлгурни ташлаганимдан кейин ҳам бир-икки жойга тўйга бордим. Лекин тугун кўтариб эмас, балки унинг ўрнига чиройли қилиб, қоғозга ўралган совға кўтариб бордим. Ана шунда тугун кўтариб келган мендан ёш жувонлар тоза хижолат бўлишди-да Тўй эгаси — Руқияни стол ясатмагани учун койиб ҳам бердим, хўп қилдим, ажаб қилдим. Беҳуда тоғора кўтариб ҳаллослаб юриш не азоб экан менга деймаи энди.

Айланай овсинлар, сизларга ҳам маслаҳатим шуки, шу тугун савилни сира-сира кўтарманг. Яхшиси тўй-ҳашамга бормоқчи бўлсангиз дилингиздан чиқарганингизча биттаяримта содда совға олинг-у, бемалол эшикдан тортинмай кириб бораверинг. Яхшиси шу!

Тошкентлик МУБОРАК ХОЛА
Зоирова тилидан ёзиб олувчи
Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

ЛЕНИН НАБИРАЛАРИ БАЙРАМИ

Бугун пионерлар байрами, Ленин набираларининг катта тўйи! Ватанимиз пионерлари ўз ташкилотларининг 41 йиллигини тантанали нишонлайдилар.

Коммунистик партия иши учун курашга доим тайёр турган Ватанимиз пионерларининг мақтаса арзигудек яхши ишлари бор. 40 йиллик тўйда «Энг яхши отряд» деган номни олиш учун отрядларнинг Бутуниттифоқ мусобақаси бошланган эди. Бу ажойиб ҳаракат ҳозирда «Ҳар юракда улуғ Ленин номи бор, партияга садоқатни иш-ла этамиз изҳор» деган шиор остида қизғин давом эттирилмоқда.

Ҳозир республикамизда, жумладан областимизда ҳам намунали отрядлар жуда кўп. Уларнинг ютуқлари кишини беҳад қувонтиради. Улар фақат яхши ва аъло баҳоларда ўқиш билан бирга ижтимоий фойдали меҳнат билан ҳам бевосита шуғулланмоқдалар. Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги 2-мактаб-интернатнинг Зоя Космодемьянская номли отряд пионерлари ибратли тадбирларни амалга оширмоқдалар. Бу отрядда ўтган йили тўрт ўқувчи ўзлаштира олмас эди. Бу йил эса ҳамма ўқувчи фақат «4» ва «5» баҳоларда ўқимоқда. Пионер отряди ўзининг ансамблига ҳам эга. Тошкентдаги 101, 9-мактаблардаги, 6-мактаб-интернатдаги пионер отрядларнинг амалга ошираётган ишлари ҳам мақтовга сазовордир.

Қишлоқ мактабларининг пионер отрядлари қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришда колхозчи ота-оналарига яқиндан ёрдам кўрсатишяпти. «Уқувчиларнинг ишлаб чиқариш бригадалари коммунизмнинг актив қурувчиларини тарбиялайдиган чинакам мактаб эканлигини сизларнинг тажрибаларингиз яна бир марта исботламоқда, — деган эди Н. С. Хрущев ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадалари Бутуниттифоқ слёти қатнашчиларига юборган табригида. — Бу бригадаларда шонли механизаторларимиз, чорвадорларимиз, селекционерларимизнинг яхши ўринбосарлари ўсиб етишмоқда». Ҳозир қишлоқ областимизда 150 дан ортиқ ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадалари мавжуд. Уларга 4850 ўқувчи аъзодир. Меҳнатда тобланаётган бу ёшлар ихтиёрида 1600 гектар ер бор. Шундан 448 гектарида «оқ олтин» етиштирилмоқда.

Кеча мамлакатимиз пионерларининг Бутуниттифоқ шанбалиги ўтказилди. Металл парчалари тўплаш Бутуниттифоқ шанбалигига областимиз пионерлари ҳам актив қатнашдилар.

А. АЛИЕВ.

ҚАЛБИ ОЛОВ ҚИЗ

ЛАВҲА

Қорасув соҳилларида юрганмисиз, унинг шифобахш зилол сувларидан ичганмисиз? Соқоллари қордек оппоқ кексалар чой ичма-ю, Қорасувнинг сувидан бир пиёласини симириб қўя қол, дейдилар. Светлана ҳам шу дарё сувларига кокилларини кўп ювган, унинг асов отдай ўйноқи тўлқинларига мафтун тикилган, унга юрак сирларини кўп айтган...

Эҳ, қизга манфур уруш нималарни келтирмади дейсиз? Ота дийдорига тўёлмаган қиз ҳали-ҳали урушга лаънатлар ўқийди. Уй-рўзғорни бошқариш онага қолиб кетди. Заҳматкаш она Қозоғистон далаларида кеча-кундуз трактор ҳайдади, болалар ҳали ёш, уларни боқиш, воягa етказиш керак эди. Светлана у вақтларда гўдак эди. Тамара Васильевна баъзан ишдан мойли қўллари билан кеч қайтар ва жажжи Светани тўйиб-тўйиб қучоғига босарди. Аммо катта бўлгач механизатор бўлиш она меҳрига эриб кетган қизчанинг хаёлига ҳам келмасди. Йиллар умр саҳифаларини варақлаб ўтди... Светлананинг мактабга борадиган йили ҳам келди. Тамара Васильевнанинг акаси Тошкентда ҳарбий хизмат қила бошлади.

Светаларнинг оиласи ҳам 1950 йили Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги Свердлов номли колхозга кўчиб келди.

Мактаб йиллари орқада қолди... Бир куни Светлана онасига ёрилди:

— Ойи, сиз тракторчи бўлгансиз, мен ҳам сизнинг изингиздан боришга қарор қилдим, нима дейсиз?

Она севинганидан уни ўпиб-ўпиб олди.— Шундай қилишингни билардим,— деди Тамара Васильевна,— жуда яхши ўйлабсан. Бу фикрингни раисга ҳам айтиб кўраман.

Эртаси она-бола колхоз раиси ҳузурига йўл олишди. Худоёр Латипов уларни илиқ кутиб олди.

— Жуда яхши иш қилибди,— деди Худоёр ака онага, уялинқираб ўтирган қизга қараб,— пахта теришга шуларга ўхшаган қалби олов қизлар керак.

Шундан кейин Светланани Мирзачўлдаги механизация билим юртига ўқишга юборишди. Бу воқеа 1961 йилда бўлган эди.

Ўша йили колхознинг Ориф Ўлжаев бошлиқ бригадаси далаларида машинада биринчи бор пахта тергани Светлананинг сира-сира эсидан чиқмайди. Қандай унутилмас дақиқалар эди ўша дамлар! Дастлабки кунларда рулга унча қўли келмади ҳам. Биринчи тушган картасининг айрим жойларидаги пахталарни эзғилаб ҳам юборди. Аммо, тракторнинг «пирлари» Ориф ака ва Тошпўлат Абдураззоқовлар ёш қизга куч ва тажрибаларини аямадилар. Орияти зўр Светлана ўз «ХВС-1,2» машинаси билан биринчи йилиёқ 50 тонна «оқ олтин» териб ўзига кўрсатилган ишончни оқлади. Бултур Светлана бу рақамга яна 10 қўшишга муваффақ бўлди.

... 1963 йилнинг бошлари. Қаҳратон қиш. Саҳий табиат етти йилликнинг бешинчи йилига оқ йўл тилагандай ҳаммаёққа қор тўшаб қўйган. Оппоқ поёндозни кир қилгуси келмагандай Светлана зумрад қорга ўйчан боққанича ёлғизоёқ йўлдан колхоз клубига кетаяпти. Бугун колхоз комсомолларининг ҳисобот-сайлов йиғилиши. Унинг ҳам дилида тугиб қўйган гаплари, орзу-ўйлари бор; қандай бўлмасин, юрагида ўти бор ёшлардан секретарь сайлаш керак, у шундай киши бўлиши керакки... Ниҳоят шундай киши Светлананинг ўзи бўлиб чиқди. Комсомоллар уни бир овоздан ўзларига раҳбар қилиб сайладилар. Светлананинг ташвиши яна кўпайиб қолди: кеча-кундуз қизғин ўй ва режаларга берилиб кетди. Бир-икки кун калаванинг учини тополмай, ишни нимадан бошлашни билмай юрди. Охири шундай қарорга келдики, ёшларнинг жанговар вазифаси мажлисбозлик, югур-югур эмас, балки ишлаб чиқаришда бевосита актив иштирок этишдир. Шуларни ўйлаб, Светлана ажойиб ташаббус бошлади. Колхоз партия ташкилоти унинг комсомол пахтачилик бригадаси ташкил қилиш ҳақидаги фикрини қизғин маъқуллаб, бу бригадани оталикка олди. Колхоз правлениеси бригадага 45 гектар ер ва тегишли техника воситалари ажратиб берди. Светлананинг ўзи унга бошчилик қила бошлади.

Эндигина 19 баҳорни кўрган оташ қалб қиз 30 нафар йигит-қизни ёнига олиб, гектаридан камида 35 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашмоқда. Азаматлар кўклам чигит экиш кампаниясини муваффақиятли ўтказиб, барча далаларда аниқ яшил квадратлар ҳосил қилдилар. Ғўзага ишлов беришни кучайтириб юборишди.

Қизнинг шижоаткорлиги ва меҳнатсеварлигини ҳисобга олиб, уни район ва область комсомол комитетларига аъзо қилиб сайлашди.

Светлана Патапованинг келажаги янада порлоқ. Қалби олов қиз мўл ҳосил етиштириш, коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашаётган бригадага бошчилик қилиш билан бирга бу йилги мавсумда ўз машинаси билан 100 тонна «оқ олтин» териб беришга аҳд қилган.

Ҳ. ИКРОМОВ.

Пойтахтимиздаги 1-пойафзал фабрикасининг ишчилари бўш вақтларини кўнгилли ўтказадилар. Суратда: 4-цех ишчилари фабрика қизил бурчагида дам олмоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

Калинин бошқармасидаги «Узгариш» совхозининг деҳқонлари 70 гектар ерга эртаги картошка экган эдилар. Ҳозир барча майдонлардаги ўсимлик қийғос гуллади. Илдизлар бўлиқ ҳосил туга бошлади. Совхоз сабзавоткорлари ҳар гектар ердаги экин ҳисобига давлатга камида 12 тоннадан юқори сифатли картошка етказиб беришга аҳд қилишди. Суратда: (чапдан) совхоз бош агрономи Н. И. Вакуленко ва партия ташкилотининг секретари Н. С. Бутинцев ўртоқлар етишаётган картошка ҳосилини кўздан кечиришмоқда.

А. Абалян фотоси.

ЯНГИ ЭЪТИҚОД

Маълумки, Калинин ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «Ўзбекистон» колхозида сигир соғадиган «Тандем» агрегати қулфлаб қўйилганлиги, бунинг ўрнига қўл билан сигир соғишга ўтилганлиги, шу туфайли сутнинг таннархи қимматлиги, миқдори камайиб кетганлиги, колхознинг ўзида тўйимли озуқа етиштиришга яхши эътибор берилмаганлиги, чорвачилик фойда келтирмайди, деган тушунча пайдо бўлганлиги газетамиз саҳифасида «Илдиз отган эътиқодлар» сарлавҳали мақолада танқид қилинган эди. Редакция яна шу масала билан қизиқди.

«Илдиз отган эътиқодлар» синган, энди янги эътиқодлар куртак отган. Ҳозир «Ўзбекистон» колхозига борсангиз чорвачилик ишларига бўлган муносабатларни кўриб шундай хулосага келасиз. Янги прогрессив усулга, чорвачиликни механизациялаштиришга иштиёқ ортганини амалда кўрасиз. Бир вақтлар «тандем» агрегатини менсимай қўл силтаб «эй» дейдиган кишиларнинг ўзи энди унинг афзалликларини ҳавас ва завқ билан гапирмоқдалар.

Хўш, танқиддан қандай хулоса чиқарилган? Колхозда қандай ўзгариш бўлди?

Дабдурустдан «тандем» агрегати жойлашган хонага осилган катта қулф олиб ташланганини кўриб қувонасиз. Агрегат қайтадан капитал ремонт қилинган. Агрегатнинг қишин-ёзин нормал ишлашини, қишда иссиқ бўлишини таъминлаш учун хонага пешайвон қурилган. Сут оқадиган трубалар тозаланиб ремонтдан чиқарилган ва бўялган. Илгари букилиб ётган сут қуйиладиган катта цистерна тўғриланган. Ёрилган трубалар алмаштирилган. Водопровод тузатилиб нормал сув келиши таъминланган. Қисқаси ҳаракатсиз ётган бу ноёб агрегат ишга тушиб кетган. Ҳозир бу агрегат ёрдами билан 207 бош сигир соғиляпти.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Мунаввар Исоқова икки шериги билан 105 бош сигир соғаяпти. Ҳабиба Шомирзаева бошлиқ яна икки киши 102 бош сигир соғишяпти. Шундай қилиб илгари 16 сут соғувчининг ишини 7 киши бажаряпти. Илгари 16 киши шу сигирларни уч, уч ярим соатда аранг соғиб бўларди, энди 6 киши (бир киши ёрдамчи) 1,5 соатда соғиб улгиряпти.

— Сут соғишга сарфланадиган вақтнинг тежалиши жуда қимматли,— дейди колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ҳабибулла Пўлатов, — янги соғилган сут дарҳол жўнатилади, транспорт ва одамлар бекор туриб қолмайди.

Ўтган йили ҳар бир сигирдан 3160 килограммдан сут соғиб олинган бўлса, бу йил колхоз чорвадорлари буни 3500 килограммга етказиш учун курашмоқдалар.

Колхоз чорвадорларининг янгиликка интилиб қўйган қадамларининг дастлабки куртаклари кўрина бошлади. Биринчи кварталда план бўйича 180 тонна сут соғиб олиш ўрнига 219 тонна сут соғилди. Давлатга 137,5 тонна ўрнига 172,5 тонна сут сотилди. Ишнинг кетиши чакки эмас.

Қарабсизки, бу ерда чорвачилик зиён келтиради деган эски тушунча аста-секин йўқолиб боряпти. Ҳар бир сигирдан соғиб олинаётган сутнинг ўтган йилга нисбатан ошиб бораётганлиги, меҳнат кам сарфланаётганлиги сут таннархини арзонлаштиряпти.

Колхозда тўхтатиб қўйилган «тандем» агрегати 14 мартдан қайта ишлай бошлади. Шу туфайли 24 апрелгача, яъни 41 кунда 369 меҳнат куни тежалди. Буни пулга чақиб ҳисобланса, 922 сўм 50 тийин бўлади. 41 кунда сут таннархини камайтиришга қаратиб олиб борилган ишнинг дастлабки натижаси шу. Агар йил охиригача иш шу ҳолда давом эттирилса, фақат меҳнат кунларини қисқартириш ҳисобига колхоз 9482 сўм 50 тийин тежаб қолиши, етиштириладиган ҳар бир килограмм сутнинг таннархини 1,5 тийиндан арзонлаштириши мумкин.

Чорвачиликни фойда келтирадиган соҳага айлантириш учун ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутни кўпайтириш, сигирларни қисир қолдирмаслик, колхознинг ўзида арзон ва тўйимли ем-хашак базасини яратиш муҳим аҳамиятга эга.

Бу соҳада ҳам колхозда бир қатор тадбирлар амалга оширилган. Ўтган йили 50 дан ортиқ сигир қисир қолгани учун ҳар бир сигир ҳисобига план бўйича олиниши лозим бўлган сут кескин камайиб кетган, таннархи ҳам ошиб кетган эди. Бу йил сигирлар қисир қолмади. Шу туфайли биринчи квартал плани ошириб бажарилди.

Ўтган йили 91 гектар ерга маккажўхори экилган, кўпи силос қилинган эди. Бу йил 95 гектар ерга — шундан 43 гектар ерга дон учун маккажўхори экиш мўлжалланмоқда. Ҳозиргача 30 гектар ерга силос учун, 35 гектар ерга дон учун маккажўхори экиб қўйилди.

Бундан ташқари, илгари колхозда сира экилмаган, жуда тўйимли, сутни кўпайтирадиган озуқа ҳисобланган ловия ва нўхат экишга ҳам киришилди. Ҳозир 45 гектар ерга экилган нўхат, 3 гектар ердаги ловия барқ уриб ривожланмоқда. Бундан колхоз 420 тонна тўйимли озуқа олишни мўлжалламоқда. Колхозда 110 гектар эски беда бор. Бу йил яна 24 гектар ерга беда экилди. Лавлаги ўтган йилга нисбатан 6 гектар кўпайтирилди.

Бундан, колхоз раҳбарларининг четдан озуқа сотиб олишдан кўра колхознинг ўзида етиштириш афзал эканлигини — чорвачиликни фойда келтирадиган соҳага айлантиришда бу ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканлигини тушуниб олганликлари ва бу ишга астойдил киришганликлари яққол сезилиб турибди.

Илгари колхоз раиси Турғун Мирзаев, партия ташкилотининг секретари Ҳабибулла Пўлатов ўртоқлар танқид қилинган эди. Ҳозир танқиддан тўғри хулоса чиқариб ишда бурилиш қилганликлари учун уларни мактаса бўлади. Гап энди бошланган яхши ишни охиригача етказишда, чорвачиликнинг ҳақиқатан ҳам фойда келтиришини амалда кўрсата билишда қолган. Бунинг учун тўла имконият бор.

Б. ХАЛИЛОВ

«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

«МАЛИКА»НИНГ ЖАМОЛИ

БЕКОБОД. Субҳидам эпкини «дала маликаси» тақинган шудрнинг маржонларини борлиққа кўз-кўз қилишига имкон бермади. Гув этиб елиб ҳаммасини дув тўкиб кетди. Кўкда қуёш балқиди. Пайкал кўксидаги ям-яшиллик энди сабо оғушида майин қалқир ва ҳар тусда ажиб товланарди. Бу — «Победа» колхозининг Мамасоли Очилов бошлиқ бригада маккажўхоризори. Ана шундай пайкаллар жамланса 188 гектарни ташкил этади. Унинг 70 гектари дон ва қолгани кўкпоя учун мўлжалланган. Ҳозир бригадада гектар бошига 25 центнер дон ва 450 центнер кўк масса етиштириш йўлида илк, лекин салмоқли одим ташланди — дастлабки парвариш сифатли тугалланди.

НЎХАТ ЎРИМГА КЕЛДИ

ЯНГИЕР. Нўхат — чорва молларининг хушхўр, тўйимли озуқаси. Мана шу майсадек майин экин бу йил 2-«Боёвут» совхозининг лалмикор ерларида 110 гектар майдонни эгаллади. Апрелнинг охирларигача икки марта комплекс ишлов берилган ва бир текис гуллаган нўхатларнинг дони ҳозир думбулликдан ўтиб ўримга келиб қолди.

«ҚУШЛАР БОЗОРИ»

ГУЛИСТОН. Олисдан ям-яшил кенг сайхонликда бодроқдек бодраб кўчиб юрган сон-саноқсиз оқ нуқталар кўзга ташланади. Бу Навоий номли колхозга қарашли товуқлар галаси. Улар кўкат чимдиб, кенг ферма саҳнида кезиб юришибди. Колхоз 11.200 ўрнига 12.940 дона тухумни ана шу паррандалардан олди. Давлатга тухум топшириш ярим йиллик плани муддатидан 2 ой илгари 115 процент адо этилди.

О. ЭРКИНОВ.

АЁЛЛАР ДАЛАДА, ЭРКАКЛАР ПАНАДА

Ҳеч бир соҳа йўққи, хотин-қизлар иштирок этмаган бўлсин. Ҳа, улар ҳар бир ишда қобилиятли ташкилотчи, ижодий яратувчи эканликларини амалда кўрсатмоқдалар. Ажойиб маккажўхорикор, моҳир механизатор, зоотехник каби сон-саноқсиз касбни аёлларсиз тасаввур қилиш мумкин бўлмай қолди. Қайси бир хўжаликка борманг, албатта азамат хотин-қизларни учратасиз.

Лекин, айрим хўжаликларда хотин-қизларнинг баракали меҳнат қилишлари учун етарли шароит яратиб берилмаган. Уларнинг қобилиятлиларини раҳбарлик лавозимларига кўтаришга етарли эътибор берилмаётир. Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги «Коммунизм» колхози ҳам ана шундай хўжаликлар жумласидандир.

Колхоз деҳқонлари 1200 гектар ерга чигит экдилар. 11 та пахтачилик бригадаси бор. Колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Б. Қўйбоқов билан хўжалик экономикасини кўтаришда хотин-қизларнинг роли ҳақида суҳбатлашдик.

— Нечта бригадани хотин-қизлар бошқараяпти,— сўрадик ундан.

— Бизда аёллардан бригада бошлиқлари йўқ,— жавоб берди у.

— Неча коммунист бор?

— 67 киши партия аъзоси ҳисобланади ҳа, катта кучга эгамиз.

— Коммунист аёллар қанча?

— 5 аёл коммунистимиз бор,— жавоб берди ўртоқ Қўйбоқов.

— Ишчи кучи қанча?

— 490 ишчи кучига эгамиз. Шулардан 290 киши аёллардир.

Ажабо, хўжаликда аёллар кўпчиликни ташкил этса-ю, фақат 5 хотин-қиз коммунист ҳисобланса! Колхозда ҳалол меҳнати билан кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлаётган хотин-қизлар йўқ дейсизми. Мана оддий колхозчи район советининг депутати ўртоқ Б. Маматқуловани олиб кўрайлик. У 3-бригадада звено бошлиғи бўлиб ишлайди. Маматқулова бошлиқ звено аъзолари ўтган йили 30 гектар ернинг ҳар гектаридан бригадага нисбатан 7 центнердан кўп ҳосил кўтардилар. Ҳа, машъал звено бошлиғи Б. Маматқулова бригада бошлиғи ўртоқ К. Турғунов ўрганса арзийдиган ишлар қилди.

Бунга ўхшаган ўз бурчини сидқидилдан адо этаётган аёлларни кўплаб учратиш мумкин. Х. Эргашеванинг маълумоти яхши, 4-бригаданинг пешқадам аъзоси, Т. Хожимуротова район совети депутати. Хуллас колхозда 12 та ўрта маълумотли аёл бор бўлишига қарамай бирорта бригадир ўрта маълумотга эга эмас. Лекин уларни раҳбарлик лавозимларига кўтариш, амалий ёрдам бериш, колхоз бошланғич партия ташкилотининг эътиборидан четда қолган. 22 забардаст эркак бригадирлик, табелчилик билан банд. Шу кунларда колхоз далаларида иш қизғин бораётган жойда аёлларнигина учратасиз. Эркаклар эса енгил-елпи ишларга чиқиб кетишибди. Пайти келганда шуни ҳам айтиш кераккн, ўтган йили 1-бригада аъзоси Мамат Бўрибоев, 3-бригада аъзоси Рихсибой Омоновларнинг оғирроқ ишларга тоқатлари бўлмади. Улар аёллардан ҳам анча кам меҳнат куни топдилар. Ҳозир ҳам қаерда енгил иш бўлса улар ўша ерда. Лекин бошланғич партия ташкилоти бундай ишёқмаслар билан шуғулланмаяпти.

Колхоз деҳқонлари бу йил юз гектар янги ер ўзлаштирдилар. Бу яхши ташаббус, албатта. Етти йилликнинг бешинчи йилида коммунизмликлар ҳар гектар ердан 23 центнердан ошириб «оқ олтин» ҳосили кўтаришлари керак. Ана шу мақсадга эришиш учун колхоз раҳбарлари хотин-қизларнинг ҳам илғор иш тажрибаларини кенг пропаганда қилишлари, уларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлашлари керак.

С. ШОКАРИМОВ.

Норбой ота пилла тайёрлаш планини бажарди

Норбой ота совхозда биринчи бўлиб пилла тайёрлаш планини муваффақиятли равишда бажарди. У бир қути ипак қурти уруғидан давлат омборига 90 килограмм пилла топширди. Кекса пиллачи Норбой Холтўраев яна 20 килограмм пилла териб топшираман деди. Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли 1-«Оҳангарон» совхозида ўртоқ Холтўраевдан ўрнак олиб тезкор усулда пилла етиштираётган звенолар жуда кўп. Жумладан, Тожихон Тошматова, Зоя Лисова каби пиллачилар ҳам ҳар қути уруғдан юз килограммдан пилла топширишга аҳд қилишган. Ҳа демай бу ўртоқлар ҳам етиштирган пиллаларини давлатга топширадилар.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Яхшининг шарофати

ОМОНАТ БУТУН

Магазинга кириб келган А. П. Борменко ҳаяжонланиб, мудирдан сўради:

— Кечирасиз, мабодо шу магазиндан ҳамён топиб олмадингизларми? Ўша меники эди.

— Қачон йўқотган эдингиз, — деб сўради мудир ундан.

— Бундан бир неча соат олдин, — жавоб қайтарди ҳалиги киши.

Ҳақиқатан ҳам магазин мудири ерда тушиб ётган ҳамённи топиб олган эди. Элтиб берай деса эгасини топиш қийин, нима қилиш керак? «Йўқотган одам албатта келади» ўйлади мудир ва ҳамённи сақлаб қўйди.

Мана ҳозир қаршисида турган киши шу пулнинг эгаси экан. Мудир омонатни эгасига топширганидан кўнгли жойига тушди.

А. П. Борменко ҳалоллиги учун Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги, Оҳангарон посёлка советидаги маданий моллар билан савдо қилувчи магазин мудири Умар Эшонқуловга миннатдорчилик билдирди.

К. ЁРОВ.

Ёмоннинг касофати

„ЯНГИ ҚЎШНИ“

Суд залидаги қора курсида ўтирган аёлга бу ерда тўпланганлар нафрат билан қарашмоқда. Хўш, бу аёл ким, уни қора курсида ўтиришга нима мажбур этди? Воқеа мана бундай бўлган эди:

69 яшар А. И. Барзенкова набираси Людмила Первушинани Москва шаҳрига даволаниш учун юборгандан сўнг 1961 йилнинг сентябрь ойида ўз уйига Шоҳсанам Уршанова деган аёлни қўшни қилиб ўтқизади. Янги қўшни уй эгаси билан «дўст» бўлиб олиб, унинг мол-мулкини ўзлаштириш пайига тушади.

1961 йилнинг 10 октябрь куни Анна Ивановнани ўз хонасига таклиф қилади. Шунда қабиҳ ниятини амалга оширади. Барзенковани болта билан чопиб ўлдиради, жиноят изини яшириш мақсадида марҳуманинг жасадини дераза остига кўмиб юборади. Унинг мол-мулкларидан бир қисмини ўзи олади ва қолган-қутганини ака-укаларининг уйига олиб бориб қўяди. «Барзенкова ўз нарсаларини олиб Россияга кетиб қолди» деган хабар тарқатади...

Барзенкованинг набираси Людмила Москвадан даволаниб уйига келса севимли бувиси йўқ. Бу ҳақда у тезликда милиция органига хабар беради. Оператив ҳаракат қилган милиция ходимлари Уршанованинг қилган жиноятини фош қилдилар. Барзенкованинг жасади топилгач, тергов ишлари тамомланиб, Уршанованинг иши судга оширилди.

Тошкент область суди қотил Шоҳсанам Уршанованинг жиноий ишини кўриб, уни 15 йил муддатга қамоқ жазосига ҳукм қилди.

М. АВИЗОВ.

Калинин. 26-мактабнинг 9-синф ўқувчиси Матлуба Хусниддинова ўқишдан кейинги бўш вақтларини «Ўзбекистон» колхозининг сут-товар» фермасида ўтказади. У сут соғишда опасига ёрдам бериб, қисқа вақт ичида бу ажойиб касбни пухта ўрганиб олди. Суратда: ўртоқ М. Хусниддинова.

А. Тўраев фотоси.

ИНСОН ВА ЯХШИЛИК

ТАНҚИД ВА ТАҚРИЗ

Майли, зарраларга айлансин юрак,
Дўстлик, меҳр бўлиб сингса ҳар танга.
Ахир шеър, юрак не учун керак,
Яхшилик қилмаса агар инсонга.

Шоир Шукруллонинг «Инсон ва яхшилик» номли шеърлар тўплами (Ўзадабийнашр, 1962 йил) ана шу тўртлик билан очилади.

Кўпчилик шеърхонлар Шукруллони оташ нафас шоир дейишади. Ҳа, бу ҳақ гап. Ҳақиқатан ҳам у қувноқ шоир ҳамдир.

Адабиёт майдонида 1939 йилдан буён жавлон уриб, ҳаёт ишқида бахт ва яхшиликни тараннум этиб келаётган бу шоирни китобхонлар дастлаб «Биринчи дафтар» (1948 йил), «Қалб қўшиқлари» (1949 йил) номли тўпламлари орқали таниб, севиб қолган бўлсалар, у кейинги йилларда китобхонларни қатор шеърий китоблари билан ошно этди.

Мана, қўлимизда Шукрулло янги тақдим этган шеърий гулдаста — «Инсон ва яхшилик» шеърлар тўплами.

Шоир тўпламдаги шеърларини уч қисмга, яъни «Яхшилик яхши», «Тўртликлар», «Шеърнинг туғилиши» каби бўлимларга бўлган.

Инсон номи мағрур янграйди. Бу улуғвор шиор шоир тўпламининг лейтмотивини ташкил этади. Куйчи ўз асарларида совет кишиларининг бир тан ва бир жон эканликларини, улар бир мақсад йўлида, бир манзил сари қадам ташлаб бораётганликларини шундай тараннум қилади:

Инсон! — деган чоғим
туганмас меҳр.
Битмас қудрат билан
лим тўлди юрак.
Инсон номи сенда
шунчалар фахр,
Меҳру шафқат ҳисси
уйғотса, демак,
Ахир, шу эмасми,
асли буюклик!..

Кишига зебу-зийнат бағишловчи нарса камтарлик, олийжаноблик, инсонийликдир. Киши-кишига нисбатан инсоний муносабатда бўлиб, уни қадрлаган, қўллаб-қувватлагандагина уларни олийжаноб кишилар дейдилар. Шоирнинг «Буюклик» шеърида худди шу фазилатлар зўр пафос билан улуғланади.

Инсонни қадрлашни, уни ардоқлашни доҳи В. И. Ленин ўргатганлигини шоир ўзининг «Сендан ўрганди...» номли шеърида куйлайди. Бу шеърда кишиларимизнинг революциядан олдинги «ҳаётда на файзу, на завқ бор» лигини, «ғарқ кемадек ғамдан олам чўкиб» келганлигини икки давр ҳаётини бир-бири билан контраст усулда чоғиштириб, фақат доҳи В. И. Ленин раҳбарлигида тузилган социалистик тузумгина меҳнаткаш инсонга бахт ва озодлик келтирганлигини, шу туфайлигина дўстлик ва шодлик қарор топганлигини шодиёналик билан тасвирлайди:

Инсонни инсонга
қилдинг меҳрибон,
Қаердаги шодлик,
қаердаги дўстлик,
Демак, ўша ерда
ўзинг бор ҳар он.
Ленин деган чоқда
ўлимни эмас,
Яшаш, туғилмакни
англар ҳар одам.

Тўпламга кирган «Янги ҳаёт устуни» сарлавҳали шеър юқорида зикр этилган асарларнинг поёни десак бўлади. Чунки, «Сендан ўрганди...» да барча эрксевар кишиларнинг севимли доҳийси В. И. Ленин халқлар ўртасида бузилмас дўстлик яратган, инсонга инсоний муносабатда бўлишлик каби фазилатларни улуғлаган киши сифатида ифодаланса, «Янги ҳаёт устуни» шеърида у буюк инсоннинг камтарлиги, меҳнатга муҳаббати, коллектив билан ҳамнафас эканлиги томонлари жўшқинлик билан баён этилади.

Оддий ёғоч эмас,
халқнинг меҳнатин
Ленин юксакликка
кўтарди шу кун.
Кичик тўсин эмас,
янги жаҳонга
Ленин меҳнат билан
қўйди или устун.

Мазкур тўпламдаги шеърларнинг тематик ранг-баранглиги кўзга яққол ташланиб турибди.

Социалистик меҳнат пафоси шоир ижодида алоҳида ўринни эгаллайди. У ўзининг олдинги поэмаларида, шеъларида бўлгани каби бу тўпламида ҳам совет кишиларининг фидокорона меҳнатини образлар орқали ифодалайди. Шоир «Меҳнат — ўзига хос жанг» (М. Горький) эканлигини тўла тушунади ва уни поэтик тил билан ўзича баён этади. Шукруллонинг «Орзу ва ишонч», «Ариқ бўйларига сафсар ўтқаздим», «Ёз» каби шеърлари фикримизнинг ёрқин далилидир.

Классик адабиётимизда тишнинг тушиши, соч оқариши, бел букилиши тўғрисида кўплаб шеърлар яратилган бўлса-да, Шукруллонинг «Она ва тиш» номли асарида бу тема қайта ишланиб, янгича услуб, янгича ғоя касб этган. Бу шеърнинг экспозициясида шоир дўстларининг «тишинг ҳам тушибди, барвақт қарибсан...» деган гапларига шундай жавоб беради:

Ақл тиши чиқди
жодидай маҳкам,
Бақуввват тишларда
кўмик кемирдим.
О, нақадар лаззат!
Бу кўмик эмас,
Гўё ҳаёт мағзин
тотин шимирдим.

Улкан санъаткорлар бадиий асарнинг юксаклиги ҳамда ёзувчиларнинг маҳорати унинг тил бойлигига боғлиқлигини уқтирадилар. Атоқли ёзувчи Константин Федин «Маҳорат ҳақида» номли мақоласида айтишича «Тил ҳаммавақт асарнинг асосий материали бўлиб қолади. Бадиий адабиёт — бу тил санъатидир». Шоир Шукруллонинг кўпгина шеърлари ўзининг поэтик пухта ишланганлиги, хилма-хил бадиий иборалардан усталик билан фойдаланганлиги билан ажралиб туради. У қофияларнинг жарангдор ва тўлиқ бўлишига алоҳида эътибор беради.

Эт суяксиз бўлмайди, деганларидек, шоирнинг бу тўпламига тасодифан кириб қолган баъзи шеърлари ҳам учрайди. Унинг «Тасодиф», «Автограф» номли шеърлари ана шу даъвомизнинг далилидир. Бу шеърларда фикр мавҳум, мақсад очилмай қолган. Лекин бу китобнинг умум салмоғига путур етказмайди.

Хуллас Шукруллонинг «Инсон ва яхшилик» номли тўплами шеърхонлар учун муносиб ҳадя бўлди. Талабчан ва серзавқ китобхонларимиз ўзларининг қувноқ шоирларидан янги лирик шеърлар, достонлар кутадилар.

М. ШАРИПОВ
филология фанлари кандидати.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

„БИЗ ОЗОДЛИК ТАЛАБ ҚИЛАМИЗ!"

НЬЮ-ЙОРК, 16 май. (ТАСС). Америка негрларининг озодлик ва тенглик учун олиб бораётган мардонавор кураши Қўшма Штатларнинг янгидан-янги районларига ёйилмоқда.

Кеча кечқурун Гринсборо шаҳрида (Шимолий Королина штати) ирқий камситишга қарши кўп кишилик норозилик намойиши бўлиб ўтди. Бир ярим мингга яқин намойишчи негрларнинг кириши тақиқлаб қўйилган кафетерий ва кинотеатрлар олдидан ўтиб, «Биз озодлик талаб қиламиз!» деб баланд овоз билан хитоб қилдилар.

Полиция намойишчиларга, тарқалинглар деб буюрди. Улар буйруққа бўйсунмаганларидан кейин полиция бир неча юз кишини, шу жумладан намойишда қатнашган оқ танли кишилардан бир нечасини қамоққа олди.

ҲАР ТЎҒРИДА

ЧЎНТАККЕСАРЛАР СЛЁТИ

Бир кун миср «чўнтаккесарлари» Қоҳира шаҳрида ўзига хос «малака ошириш юзасидан курслар» ташкил қилдилар. Қаҳвахонага йиғилган пойтахт чўнтаккесарлари қишлоқлик касбдошлари билан ўз «ҳунарларининг сирлари»ни ўртоқлашдилар. Аммо полиция ҳам анграйиб қолмади. Полициячилар кийимларини ўзгартириб, қаҳвахонага «делегат» сифатида кириб олдилар ва бутун «лекциялар курси»ни эътибор билан тингладилар. Шундан сўнг ўғрилар слётининг ҳамма қатнашчилари қамоққа олинди.

12 йил йиғилган бойлик

Қадимий данияликлар хурофоти бўйича агар қиз тўйда киядиган туфлисини олиш учун энг майда танга тўласа, у узоқ ва бахтли ҳаёт кечиради. 23 ёшли даниялик Грета Хансен деган қиз яқинда Копенгагендаги пойафзал магазинларидан бирига келиб тўйга туфли олди. Туфли учун бир қоп танга берди. Қопда 10.317 та чақа бор экан. Бу «тўй бойлиги»ни жамғариш учун Гретага 12 йил керак бўлибди.

Ер остидан товуш

Австрия шаҳарчаси Волькерсдорфда яшовчи 25 ёшлик Иоганн Шлейфер мозор ёнидан ўтиб кетатуриб, гўр даҳмаларидан бирида мизғиб олмоқчи бўлди. Уйқусида қабр тошини итариб юборибди. Уйғониб қараса, унинг тагида ётган экан. У 13 кун шу ерда туз ҳам тотмай ётди. Ниҳоят, ўн тўртинчи кун бу ердан тасодифан ўтиб кетаётган одам ер остидаги соғонадан инграш овозини эшитиб қолди ва полицияни ёрдамга чақирди...

СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ ҚАРДОШЛИК ЁРДАМИ БИЛАН

БЕРЛИН, 16 май. ТАСС мухбири В. СЕЛИВЕРСТОВ хабар беради.

Совет Армияси немис халқини фашизмдан озод қилганлигининг 18 йиллигига бағишланиб Германия Демократик Республикасида ўтказилаётган Германия-Совет дўстлиги ҳафтаси тугади. Ҳамма жойда йиғилишлар ва тантанали мажлислар ўтказилди. Бу йиғилишлар ва мажлислар республика меҳнаткашларининг социализм қуришда беғараз ёрдам бераётган Совет Иттифоқига бениҳоя миннатдорчилигини ифодаловчи намойишга айланди.

Фақат республика пойтахтининг ўзида байрам йиғилишлари ва мажлисларида берлинликлардан 150 минг киши қатнашди. Герман-совет дўстлиги ҳафтаси вақтида совет элчихонасининг ва Германия Демократик Республикасидаги совет муассасаларининг ходимлари билан, Германиядаги совет қўшинлари группасининг ҳарбий хизматчилари билан аҳолининг жуда кўп учрашувлари бўлиб ўтди. Совет-Германия дўстлиги ва маданий алоқа жамиятининг СССР Олий Совети Миллатлар Совети раиси Я. В. Пейве бошчилигидаги делегация мамлакатнинг саноат ва қишлоқ хўжалик районларини айланиб чиқди. Делегация ҳамма жойда самимий кутиб олинди.

Молдавия ССР «Жок» халқ рақси ансамблининг концертлари зўр муваффақият билан ўтди. Аннели ва Андрэ Торндайк яратган «Рус мўъжизаси» фильми кўрсатилаётган кинотеатрларда одам жуда кўп бўлди.

Ҳозирги вақтда герман-совет дўстлиги жамиятининг 3 миллион аъзоси бор. Германия Демократик Республикаси корхоналарида «Герман-совет дўстлиги номидаги» деган фахрий номга эга бўлган 6800 бригада ва коллектив ҳамда совет тажрибасини ўрганувчи 4500 тўгарак ишламоқда. Совет новаторларининг тажрибаларини жорий қилиш натижасида республика халқ хўжалиги учун бир миллиард маркага яқин маблағ тежалди.

7 октябрь номидаги қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативининг аъзоси, Германия Демократик Республикаси халқ палатасининг депутати Эльза Мерке ТАСС мухбири билан суҳбатда Германия Демократик Республикаси гражданларининг шу кунлардаги таассуроти ва фикрини айтиб берди. Кооперативлашиш йўлига тушиб олган республикамиз деҳқонлари йилдан-йилга яхшироқ натижаларга эришаётганлиги, тинчликсевар ишчи-деҳқон давлатимиз муваффақиятли равишда социализм қураётганлиги билан, деди у, мен бахтиёрман. Мана шуларнинг ҳаммасига Совет Иттифоқи, унинг қардошлик ёрдами, совет ишчи ва деҳқонлари тўплаган бой тажрибадан фойдаланиш туфайли эришдик.

КОСМОСДАГИ ЖИНОЯТ

ФАЗОДА 400 МИЛЛИОН МИС ИГНА

Америка Қўшма Штатларининг ҳарбий ҳаво кучлари 3000 километрдан ошиқроқ баландликда Ер атрофида сунъий ҳалқа вужудга келтириш мақсадида яқинда космик фазога 400 миллион мис игна (дипол) сочиб юборди. Ер устидаги станцияларнинг радиотўлқинлари ана шу ҳалқага урилиб қайтиб келиши лозим эмиш. Америка матбуотининг хабар беришича, АҚШнинг ҳарбий органлари уруш бўлиб қолган тақдирда шу ҳалқа ёрдами билан АҚШнинг ракета кучларини ва стратегик авиациясини идора қилиш учун космик алоқа системасини вужудга келтиришни назарда тутмоқда. Шу муносабат билан ТАСС қуйидагиларни айтиб қўйишга вакил қилинган.

Америка Қўшма Штатлари ядро урушига тайёргарликни авж олдириб, шу мақсадда космик фазодан фойдаланишни қадамбақадам кенгайтириб бормоқдаки, бу ҳамма халқларнинг ҳаётий манфаатларига зиддир. Ўтган йили АҚШ жуда баландликда синов тариқасида ўтказган ядро портлатишларининг ёнига ҳозир миллион-миллион мис игналар сочиш йўли билан космосда амалга оширилаётган ҳарбий экспериментлар қўшилмоқда. Айни маҳалда Америка ҳарбийлари ана шундай экспериментлар натижасида Ер атрофидаги фазонинг булғаниши сабабли инсоният учун юз бериши мумкин бўлган хатарли оқибатларни сира ҳам эътиборга олмаётир.

Ваҳоланки, олимлар космосда миллион-миллион мис игналардан ташкил топган минтақанинг вужудга келиши ғоят хунук оқибатларга сабаб бўлиши, шу жумладан Ойга ва Қуёш системасининг планеталарига парвоз қиладиган космик кемалар билан алоқа боғлашни қийинлаштириб қўйиш мумкин деб ҳисобламоқдалар. Бундай экспериментлар радиотелескоплар ёрдами билан осмон жисмларини ўрганаётган астрономларнинг илмий ишига ҳам жиддий ҳалақит бериши мумкинлиги ҳақида гапирмаса ҳам бўлади.

Шу сабабдан, АҚШнинг Ер атрофидаги фазога жуда кўп мис игналар сочиб юбориш соҳасидаги ҳаракатлари муносабати билан халқаро илмий доиралар чуқур дарғазаб бўлаётганликларини тушуниш осон. 1961 йилдаёқ АҚШ биринчи марта шу хилдаги экспериментни ўтказиб, ўша сафар муваффақиятсизликка учраган вақтда, жаҳондаги кўп мамлакатларнинг олимлари кескин норозиликлар билдириб, космосдаги бу ўзбошимчаликни қоралаган эдилар. Ўша вақтда Халқаро астрономия иттифоқининг Бош Ассамблеяси, СССР, Франция, Бельгия ва бошқа бир қанча мамлакатларнинг фанлар академиялари, жаҳонга машҳур бўлган олимлар космоснинг булғанишига қарши чиққан эдилар. Кембриж университетининг астрономия профессори Хойл Ер атрофида мис игналардан иборат ҳалқанинг вужудга келтирилишини «ақл-идрокка қарши қилинган катта жиноят» деб атаган, машҳур инглиз астрономи Ловелл «космоснинг ифлос қилиб қўйилишини оқлаш мумкин эмас», деган эди. Шу йил 13 майда Ловелл АҚШнинг космосга мис игналар сочиш соҳасидаги экспериментларини яна бир марта қоралаб, ана шу экспериментлар астрономия соҳасида халқаро нуфузга эга бўлган арбобларнинг фикрига хилоф равишда амалга оширилмоқда ҳамда космосга сочилган игналар космосда тадқиқотлар ўтказишга зарарли таъсир кўрсатади, деди.

ТАСС баёноти

Бироқ, фактлар шуни кўрсатиб турибдики, АҚШнинг ядро урушига ҳозирлик кўраётган доиралари на космосдаги хатарли экспериментларга қарши олимлар билдираётган норозиликлар билан, на бутун инсоният космик фазони тинч мақсадда тадқиқот қилишдан манфаатдор эканлиги билан ҳисоблашиш ниятида эмаслар.

Ана шу жиноятkорона экспериментнинг ташкилотчилари ҳозир гўё космосда 400 миллион игнадан вужудга келтириладиган минтақа космосни тинч мақсадда тадқиқот қилиш учун унчалик хатарли эмас, деб исботлашга уринмоқдалар. Лекин жуда баландликда ядро портлатишларини ўтказиш арафасида ўтган йили АҚШ вакиллари ишонтириб айтган худди шу йўсундаги гаплар боягидек эсда турибди. Ўшанда ҳам улар космосда ҳарбий экспериментлар ўтказиш хатарли оқибатларга сабаб бўлиши мумкинлигини бутун чоралар билан хас-пўшлашга ҳаракат қилган эдилар. Бироқ, тез орада АҚШ «хато»га йўл қўйилганлигини, чунки космик фазодаги ядро портлатишлари, аслида, Ерни ўраб турган муҳитда узоқ давом этадиган ўзгаришларга, жумладан, янги радиация минтақаларининг вужудга келишига сабаб бўлганлигини тан олишга мажбур бўлди. АҚШнинг ўзи эътироф этган гапларга қараганда, ана шу ўзгаришлар натижасида АҚШнинг ўзида Ернинг бир неча сунъий йўлдоши билан алоқа узилиб қолди. Хўш, космик фазога миллион-миллион мис игна сочиб юбориш соҳасидаги янги экспериментлар гўё зарарсиздир, деган даъволарга энди ким ишониши мумкин? АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг космосга 400 миллион мис игна сочиб юборганлиги давлатларнинг космик фазодаги фаолиятини халқаро ҳуқуқ асосида тартибга солиш масаласида Америка Қўшма Штатлари нима сабабдан салбий позицияда турганлигини ҳам ошкора қилиб қўймоқда. Бу масала Бирлашган Миллатлар Ташкилотида — Бош Ассамблея сессияларида космос билан шуғулланувчи комитетда ва унинг юридик кичик комитетида икки йилдан буён муҳокама қилиб келинмоқда.

Совет Иттифоқи давлатларнинг космосдаги фаолиятига доир асосий ҳуқуқий принциплар ҳақида тезроқ битишиб олишни ҳамда давлатлар ўз зиммасига қатъий равишда тегишли халқаро мажбуриятлар олишини изчиллик билан ёқлаб келмоқда. Совет ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг космос билан шуғулланувчи комитети юридик кичик комитетининг яқинда бўлиб ўтган сессиясига космик фазони тадқиқ қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида давлатлар фаолиятининг асосий принциплари ҳақидаги декларация проектини ўртага қўйди. Бу проект бир қанча мамлакатлар билдирган мулоҳазалар ва истакларни ҳисобга олган ҳолда тузилган. Космосдаги ҳар хил суиистеъмолчиликларга қарши қаратилган қоидалар, шу жумладан бир хил давлатларнинг бошқа бир хил давлатлар томонидан космик фазонинг тадқиқ қилинишини ёки ундан фойдаланишини қийинлаштириб қўйиши мумкин бўлган тадбирлари бунга ҳамма манфаатдор томонларнинг розилигини олмасдан туриб ўтказилмаслиги керак, деган қоида декларация проектида муҳим ўрин тутади.

Совет ҳукумати ана шу таклифларни киритар экан, жаҳон фани тараққиётига, инсониятнинг космик фазони муваффақият билан ўзлаштиришига, шу соҳада самарали халқаро ҳамкорликни ривожлантиришга ёрдам беришдан иборат самимий муддао билан иш тутди. Ана шу олижаноб мақсадларни азиз билган ва қадрлаган ҳамма давлатлар СССР позициясини қўллаб-қувватлашлари керак эмасмиди. Дарҳақиқат, Европа, Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги кўпгина давлатлар юридик кичик комитетда бу позицияга ижобий муносабатда бўлдилар. Фақат АҚШ билан унинг агрессив ҳарбий блоклардаги иттифоқчиларигина космосда тегишли ҳуқуқ-тартибот ўрнатиш ва суиистеъмолчиликларга йўл бермасликка қаратилган таклифларга қарши чиқдилар. Юридик кичик комитетнинг сессияси тамом бўлиши биланоқ, космосга миллион-миллион мис игна сочиб юборишдан иборат эксперимент ўтказиш плани АҚШда эълон қилинди. Ҳозирга келиб бу план амалга оширилди.

Буларнинг ҳаммаси космик фазодан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасида халқаро ҳамкорлик масалаларини муҳокама қилувчи органларда АҚШ обструкционистик сиёсатни ўтказиб келаётганлиги сира ҳам тасодифий ҳол эмаслигини кўрсатиб турибди. АҚШ космик фазода тартибсизлик ва ўзбошимчалик ҳукм суришини очиқдан-очиқ афзал кўриб, давлатларнинг космик фазодаги фаолиятига доир асосий ҳуқуқий принциплар ҳақида бир битимга келинишига қасддан ва атайин йўл бермаётир. Лекин бу билан АҚШнинг расмий доиралари ўзларининг космосдан фойдаланишдаги асл ниятлари қандай эканлигини яна ҳам кўпроқ фош қилиб қўймоқдалар, холос. Уларнинг бу ниятлари илм-фан манфаатларига, халқаро ҳамкорлик манфаатларига ётдир.

Фактлар шу нарсани жуда яққол кўрсатиб турибдики, АҚШ Ердаги ҳаракатларида бўлганидек, космосдаги ҳаракатларида ҳам тинчлик ва давлатлар ўртасида муносабатларни яхшилаш манфаатларига амал қилаётгани йўқ, балки урушга ҳозирлик кўриш йўлига амал қилмоқда, шу мақсадда халқаро ҳуқуқнинг ҳамма нормаларини поймол қилишга тайёрдир. Лекин халқлар инсониятни термоядро уруши гирдобига итараётган кишилардан жавоб беришни талаб қиладилар, уруш ҳалокатининг олдини олиш ҳақидаги ғамхўрлик тақозо этаётган даражада уларни қаттиқ масъулиятга тортадилар.

Ўз-ўзидан маълумки, Совет Иттифоқи ва бошқа тинчликсевар давлатлар ўз хавфсизлигини таъминлаш манфаатларига асосланиб АҚШнинг космик фазодаги хатарли ҳаракатлари муносабати билан тегишли хулосалар чиқармасдан қололмайдилар.

ОБ-ҲАВО

Бугун Тошкент шаҳрида ва областида ҳамда яйловларда ҳаво булутланиб туради, ёмғир ёғиб момақалдироқ бўлиши кутилади, секундига 10-12 метр тезликда шамол эсиб туради. Эрталаб Тошкентда 12-14, область ва яйловларда 12-16 даража иссиқ бўлади. Кундузи Тошкентда 22-24, область ва яйловларда 20-24 даража иссиқ бўлади.

Тошкент об.-ҳаво бюроси.

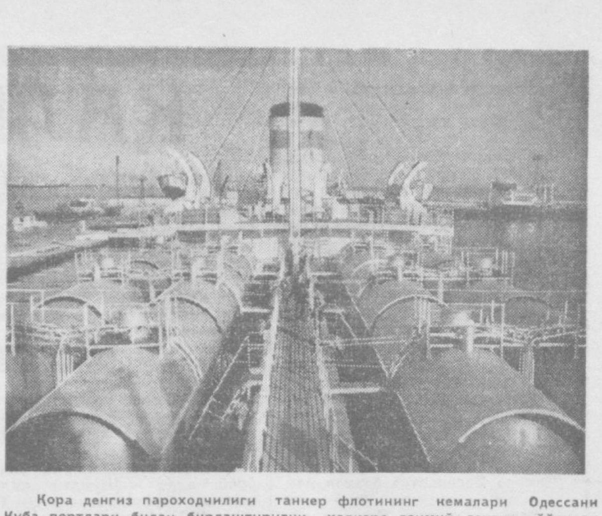

Қора денгиз пароходчилиги танкер флотининг кемалари Одессани Куба портлари билан бирлаштирувчи халқаро доимий денгиз йўлидан мунтазам равишда қатнаб турибди.

«Владимир» танкерининг денгизчилари Озодлик ороли портларига мингларча тонна нефть маҳсулотлари ва суюқ аммиак етказиб беришди. Бу кема шу йил ичида Кубага 3 марта бориб келди ва ҳозир тўртинчи марта сафарга отланмоқда. Бу гал денгизчилар планга қўшимча равишда 230 тонна нефть маҳсулоти юклашди. Одесса порти ишчилари кемага юк ортиш графигини 18 соат илгари бажардилар.

Суратда: кема юк ортиш палубасининг умумий кўриниши.

А. Фатеев фотоси (ТАСС фотохроникаси).

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

▲ Эквадор Коммунистик партияси Марказий Комитетининг яқинда Китода қамоққа олинган аъзолари Рафаэл Эчеверриа ва Карлос Родригес қамоқдан бўшатилганлиги Гуаякилда маълум бўлиб қолди. Компартиянинг бу раҳбарлари хавфсизлик миллий бошқармасининг фармойишига биноан, улардан бири рухсатсиз қурол тақиб юрди, деган баҳона билан қамоққа олинган эдилар.

▲ Қиролича Елизавета номида 1963 йилда ўтказилган скрипкачилар халқаро конкурси жюрисининг аъзоси машҳур совет скрипкачиси Давид Ойстрах Брюсселда концерт берди. Совет музикантининг концерти зўр муваффақият билан ўтди.

▲ Яқинда маҳаллий ўз бошқарув органларига ўтказилган сайловлар вақтида сайлов қонуни бузилганлиги муносабати билан Токиода 1200 га яқин киши қамоққа олинди. Сайлов қонунини бузишларнинг бир қисми сайловчиларни сотиб олишдан, сайлов ҳужжатларини сохталаштириш ва сотишдан иборат бўлди.

▲ Ғарбий Берлиндаги Оливер-Плац кинотеатрида «Тиниқ осмон» деган совет бадиий фильми муваффақият билан кўрсатилмоқда. Газеталар совет кинофильмига бағишлаб батафсил тақризлар бермоқдалар.

▲ Жанубий ва Шарқи-Жанубий Осиёнинг кўп мамлакатларида кейинги кунларда вабо эпидемияси тарқалди. Малайядаги Малакка султонлигида 200 га яқин киши вабо билан оғриди. Бирманинг Моулмейн портида ҳам вабо пайдо бўлди, 131 киши вабо билан оғриганлиги қайд қилинди, шулардан 39 киши ўлди.

▲ Қоҳирадан хабар берадилар: Искандария шаҳри яқинида мингдан кўпроқ хонадондан иборат бўлган катта қишлоқ ёниб кул бўлди. 5 мингга яқин киши уй-жойсиз қолди. Сув йўқлиги сабабли ёнғинни ўчириш имконияти бўлмади. (ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

19 МАЙДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 12.00 — **Физкультура билан шуғулланинг**, 12.20 — **Инглиз тили дарси**, 13.00 — **Урга тувчилар** (болалар учун қисқа метражли фильм).

Рус тилида: 13.40 — **Чапаев** номли бадиий фильм (талабаларга мувофиқ), 15.05 — **Тузларнинг химиявий хоссалари**, 17.00 — **Енгил атлётика бўйича мусобақалар** (Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон командалари ўртасида, «Пахтакор» стадионидан олиб кўрсатилади).

Ўзбек тилида: 18.00 — **Совет Иттифоқи пионери.**

Рус тилида: 18.35 — **Телевизион янгиликлар**, 18.50 — **Новости дня** киножурнали, 19.00 — **Мистер Икс** номли бадиий фильм (талабаларга мувофиқ), 20.30 — **Эстрада концерти.**

Ўзбек тилида: 21.05 — **Телевизион миниатюралар**, 21.35 — **телевизион янгиликлар**, 21.50 — **Совет Узбекистони** киножурнали, 22.00 — **Концерт** (ўзбек куйларидан).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.15 — **Енгил атлётика бўйича мусобақалар** (Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон командалари ўртасида, «Пахтакор» стадионидан олиб кўрсатилади), 20.00 — **Ботқоқдаги уй** (Марказий телевидение студияси телеспектакли).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/V да кундуз **Баядерка**, кечқурун **Фауст**, 21/V да **Шоир қалби.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/V да кундуз **Олов**, кечқурун **Булутлар тарқалса...**, 21/V да **Гамлет.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 19/V да **Тошболта ошиқ**, 20/V да **Икки билагузук.** Спектакллар кеч соат 9 да бошланади.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Низо боиси — «ВАТАН» (кеч соат 6.45 минутдан), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Шанарқамиш оролидаги ўлим — «ИСКРА», «МИР», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

1) Кечдан тонггача, 2) Вена ўрмони — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Уйин-кулги кечаси — «ВАТАН» (кундуз соат 5 гача), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2 ва кеч 8 да).

Музикали воқеа — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Симладаги севги — «ВОСТОК» (кеч соат 7 да).

ЁЗГИ БИНОДА:

(сеанслар кеч соат 8.45 ва 10 яримда бошланади)

Айби камлигидан оқланган — НАВОИЙ номли.

Диссертация ёқлайдилар

1963 йил 29 май кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР фанлар академияси Ижтимоий фанлар бўлимининг экономика бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Куйбишев кўчаси, 15-уй)

М. М. Фаизов

иқтисодий фанлар кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Гурьев областидаги қишлоқ хўжалигининг аҳволи ва ривожланиш истиқболлари» деган темада.

Диссертация билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

1963 йил 29 май кундуз соат 2 да, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети география факультетининг илмий совети мажлисида (Ленинград кўчаси, 19-уй, 111- аудитория)

Д. Матмуратов

география фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Қорақалпоғистон АССР агроиқлими характеристикаси» деган темада.

1963 йил 30 май кундуз соат 4 да, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университетининг илмий совети мажлисида (К Маркс кўчаси, 32-уй, 133-аудитория)

А. А. Азатьян

география фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун: Ўрта Осиёни географик жиҳатдан ўрганишнинг классик даври (XIX асрнинг иккинчи ярми) деган темада.

Диссертациялар билан университет кутубхонасида танишиш мумкин (Куйбишев кўчаси, 10-уй).

Краснодон проезд, 4-уй, 13-квартирада турувчи **Файзулла Фозиловнинг** Шаҳрисабз кўчаси, 15-уй, 10-квартирада турувчи Ҳабиба Фозилова (Умарова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

СПОРТ

МУСОБАҚА КЕТИДАН МУСОБАҚА

Спорт жазманлари шу кунларда қаерга боришни билмай «гангиб» қолдилар. Пойтахтимиздаги стадионлар, спорт базалари ва ҳавзаларда шаҳар XI спартакиадасининг якунловчи мусобақалари тугамасданоқ кеча марказий «Пахтакор» стадионида Ўрта Осиё ва Қозоғистон енгил атлетикачиларининг традицион учрашуви бошланди. Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон, Қозоғистон ва Ўзбекистоннинг энг кучли енгил атлетикачилари бўлажак СССР Халқлари III спартакиадаси олдидан ҳал қилувчи репетициядан ўтадилар. Республикамиз енгил атлетикачилари эса бу синов билан Ўзбекистон XII спартакиадаси олдидан камчиликларни бартараф қилиш имкониятига эга бўлдилар. Матч учрашув икки кун давом этади.

Кеча енгил атлетикачилар спортга чиқдилар. Бугун эрталаб кўпкурашнинг айрим турлари бўйича мусобақалар давом этади. Кеча соат 17.00 да эса матч қатнашчилари финишдан ўтдилар.

Шуни таъкидлаш керакки, бундай традицион матч 12 марта ўтказилди. Бунинг аксариятида Ўзбекистон енгил атлетикачилари ғолиб чиққанлар. Спорт шинавандалари республикамиз терма командаси составида баландликка сакровчи спорт мастери Ольга Левоненко, шест билан сакровчи, бешкурашчи Игорь Чувилин, тўсиқлардан югурувчи Валерий Чекмарев, ядро ва молот иргитувчилар Э. Андрис, Г. Кутелин, Н. Скориковларни кўрадилар.

Эртага эса республика мактаб ўқувчиларининг XVI спартакиадаси бошланади. Бўлажак Ботвинник ва Петросянларимиз, Брумель ва Болотниковларимиз, Пресс ва Власовларимиз куч синашгани майдонга чиқадилар. Сўнгра Тошкент область спартакиадаси бошланади.

УР КАЛТАК-СУР КАЛТАК ЎЙИН

Яқинда Италияда бўлган иккита футбол матчининг натижаси «Унита» газетасининг ёзишича «бир одамнинг ўлими, икки юздан ортиқ кишининг ярадор бўлиши, юзлаб одамларнинг қамоққа олиниши»дан иборат бўлди. Биринчи учрашув Салернода маҳаллий команда билан Потенца спортчилари ўртасида бўлди. Ўйин муҳим аҳамиятга эга эди. «С» группасидан «Б» группасига қайси команда ўтади, деган масала ҳал бўлаётган эди. Учрашув тамом бўлишига 11 минут қолганда, ҳисоб Потенца фойдасига бўлиб турганда, Салерно ўйинчиси рақиб штраф майдончасида йиқилади. Бироқ судья 11 метрлик штраф тўпи уришга рухсат бермайди, чунки ҳеч қандай ўйин қоидаси бузилмаган эди. Бу ҳол жанжалнинг бошланишига сабаб бўлди. Юзлаб томошабинлар майдонга тушиб кетди, ҳақиқий жанг бошланди. Тезда қўшимча полиция отрядлари етиб келди. Полициячилар майдон узра югуришиб, ёш оқизадиган газ билан тўлдирилган бомбаларни ташлай бошладилар. Муштлашиш тамом бўлганда, ҳодиса рўй берган жойда 57 ярадор ва бир ўлик ётарди.

Иккинчи матч Неаполдан 50 километр шимолда бўлди. Неаполитанликлар Модени командасини қабул қилдилар. У ерда футболчилар «А» группасида қолиш учун курашдилар. Ўз командаларининг мағлубиятидан норози бўлган неаполитанлик ишқибозлар секторлар орасида бўлган ойналарни синдириб, ўзларини майдонга отдилар. Иккала команда футболчилари ва судья ечинадиган хонада жон сақлаб қолдилар. Ўзини тутолмайдиган томошабинлар бузиш мумкин бўлган ҳамма нарсани парчалаб ташлай бошладилар. Ҳатто футбол дарвозасини ҳам бузиб кетдилар. Улар келтирган зарар юз миллион лирни ташкил қилди. Томошабинларнинг полиция билан тўқнашуви натижасида 150 га яқин одам ярадор бўлди. Улардан бирининг ҳаёти жуда оғир аҳволда. (АПН).

РЕКОРДЛАРГА ҲУЖУМ

Пойтахтимиз спорт базаларида Тошкент шаҳар XI спартакиадаси программаси асосида ўтказилаётган мусобақалар давом этмоқда. Спартакиада программасидаги 19 турнинг 13 таси тугади. Дастлабки шаҳар чемпионларининг номлари маълум бўлди. С. Бабанина, Н. Устинова, В. Галеева, В. Кондратьев, В. Суворов, Г. Петросов, В. Аванесов, И. Будман, И. Колотилова ва бошқалар Ўзбекистон XII спартакиадасида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритдилар. Республика рекордларини қўйдилар.

...Ўзбекистон давлат физкультура институти ҳавзаси. Бу ерга сузиш спорти мухлислари тўпланган. Гарчанд бу мусобақа шаҳар миқёсида ўтказилаётган бўлсада, унда мамлакат ва республика рекордчилари Светлана Бабанина, Наташа Устинова ва бошқа энг кучли сузувчилар қатнашмоқдалар.

Старт пистолетидан ўқ узилди. Сузувчилар олдинга интилдилар. 100 ва 200 метрга брасс усулида сузишда Светлана Бабанинага тенг рақиб топилмади. 100 метрга брасс усулида сузиш бўйича аввалги рекорд командадоши В. Толстопятовага қарашли бўлиб 1 минут 26,8 секундга тенг эди. Светлана бу рекордни 4,9 секундга яхшилади. 200 метрга брасс усулида сузишда ҳам (2 минут 57,8 секунд) рекорд ўрнатди. 100 метрга чалқанча сузиш бўйича рекорд Р. Манина (1 минут 18,8 секунд)га қарашли эди. Бунда ҳам аъло натижа (1 минут 17,2 секунд) кўрсатган спартакчи С. Бабанина бир йўла республиканинг учта рекордини янгилади.

Куни кеча Москвада ўтказилган СССР ва Австралия сузувчилар учрашувида тошкентлик Наташа Устинова («Меҳнат резервлари») 100 метрга эркин усулда сузишда 1 минут 4,4 секунд натижа кўрсатиб, Бутуниттифоқ рекордини ўрнатган эди. Бугун эса 100 ва 400 метрга эркин усулда сузишда шаҳар чемпиони деган номни қўлга киритди. Умумкоманда ҳисобида «Спартак» командаси ғолиб чиқди. «Локомотив» ва «Буревестник» командалари иккинчи-учинчи ўринга чиқдилар.

Оғир атлетикачилар — В. Суворов, Г. Петросов, В. Аванесовлар ҳам республика рекордларини янгиладилар.

М. Горький номидаги маданият ва истироҳат боғида ўтказилган боксчилар олишуви «Динамо», Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида ўтказилган эркин курашчилар мусобақаси Армия спорт клуби командаларининг ғалабаси билан тугади. «Динамо» стадиони спорт залида қиличбозлар мусобақаси бўлиб ўтди. «Динамо», «Буревестник», «Спартак» командалари дастлабки фахрли ўринларни эгалладилар.

Сув полоси, гимнастика, енгил атлетика, стол тенниси, мерганлик, оғир атлетика бўйича ўтказилган мусобақалар якунланди, ғолиблар аниқланди, разряд нормативлари бажарилди.

Умумкоманда ҳисобида шаҳар чемпиони деган номга «Динамо», «Спартак» ва «Буревестник» командалари асосий даъвогардирлар.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

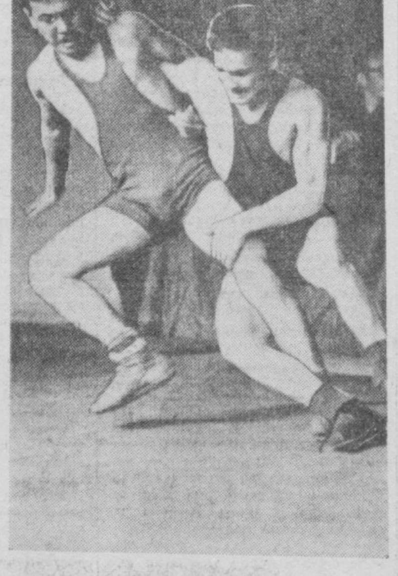

Армия спорт клуби вакили биринчи разрядли Н. Исматулин (ўнгда) спартакчи спорт мастери Э. Хидоятов устидан ғалаба қозониб, шаҳар спартакиадаси чемпиони бўлди.

Д. Шчедринский фотоси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 25885. Секретариат — 34808. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат, транспорт ва маҳаллий ахборот бўлимлари — 33786. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31.936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 06939. ИНДЕКС 64695. А. 1596.